

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRALYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGÓ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESÉ.
EGYES SZÁM: 1 FILLER, VASÁRNAP 2 FILLER.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 234. SZÁM.
1929 OKTÓBER 15. KEDD.

12 FILLER

Dr Dohnányi Ernő

és a budapesti filharmónikusok évek mulva újra Debrecenbe jönnek, hogy a legmagasabbrendű zene, az orkesztrális muzsika szépségeivel elteltsék gondok és bajok között küzdő lelkünket és felemeljék a zene templomának áhitatába. A lélek épülésének ihletett gardája nemcsak ezért kedves nekünk, hanem azért is, mert minden magyar ember szíve megdobban, ha Dohnányi Ernő nevét hallja... Mint Apponyi Albert a szóvarázsos hatalmával, Dohnányi Ernő elnök-karnagy és művészi zenekara a világ nagy városaiban amulatos csodálatba ejtették a külföld kényes izlésű közönségét. Berlin, Frankfurt, Köln, Genf, Páris, London ez egyetlen esztendő programja, mindegyik egy hatalmas lépés a magyarság értékének felismeréséhez, a magyar lélek megbecsüléséhez, a magyar fájdalom megértéséhez. Ahol ez a zenekar Dohnányival járt, ott nem ideger többé a magyar, ahol ezek a művészek Berlioz Rákóczy-indulóját játszották, ott megszűnik az ellenséges propaganda hatása. — „Nép, mely ily tökéletes művészetet teremtett ki magából, magasabbrendű faj, méltó arra, hogy élvi hagyják és visszaadják levegőjét...” — írta egy nagy londoni lap róluk.

Nem fogadja őket zászlódiszes város, de minden megértő lélek kiteszi ablakába a szeretet ragyogó lámpását.

Szól ez az üdvözlés az Operaház zenekara minden egyes tagjának. Lauris Lajosnak, az Operaház ifjú nagy tehetségének, de szól elsősorban dr Dohnányi Ernőnek, mint Debrecen város díszpolgárának. Első eset, hogy magyar város nem politikust választott díszpolgárnak, s Apponyi Albert után választotta meg Debrecen Dohnányi Ernőt. Ennél többet magyar város nem adhat nagy fiának. Karmesteri pálcája lendítése nyomán nagy mesterek lelke elevenül meg, s egyben játszik a hallgatóság szíve hurjain. Nagy művész ő, Isten kegyelméből való, a magyarság nagyjainak sorába már életében beírta nevét. A halhatatlanság örök sugárzásából reánk is esik ma este fény: köszöntjük igaz szeretettel, hódolattal és lelkesedéssel!

„Aldott magyar földön műveljük mindig azt, ami magyar“

Impozáns keretek között zajlott le az Egyetem ünnepélyes megnyitása. — Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter is részt vett az ünnepélyen. — Átadták a Tisza-terítőt az egyetemi tanácsnak. — Csikesz Sándor volt a templomi szónoka az ünnepélynek. — Dr D Arkó Jenő hatalmas beszámolója és kitüntetése. — A rektor székfoglalója. — A miniszter átadja a Tisza-terítőt. — Ünnepi ebéd zárta be az ünnepélyes megnyitót.

Az utolsó őszi nap fényében üzi a kőbóri szél a lehullott, sárgult faleveleket a vén kollégium előtti kertben. Mégis olyan ünnepélyes, olyan vasárnapi ize van a mai napnak, mintha valóban ünnep volna. Már a kora reggeli órákban nagy tömegekben vonulnak az érdeklődők, a diákok a Kollégium irányában. Mint egy népes méhkas bejárata, olyan most az öreg kapu. A kapu előtt diákok, teológusok, tanárok állnak, várnak, hogy jobban teljen az idő. Az áldott tavaszi napfény pedig arannyal önti végig a vén iskola előtti teret, kertet. Ki hiszi most, új mun-

kák, új életmegindulások előtt, hogy ős, sáros, esős, ködös ős jön reánk... Ki hiszi, ki hinné el, mikor olyan edesen meleg a megkészt napsugár s úgy simogat, mintha csakugyan májust akarná utánozni. Csak az a sok, sok sárgult, őszi levél ne árulná el, hogy mégis csak ős, szomorúan, menthetetlenül ős van...

A Péterfia ueca felől katonás menetben, acélos léptekkel jönnek a Csabások, a medikus század. — Békebeli kifejezéssel élve, olyan „stramm“ század, hogy jól esik végignézni rajtuk. Lassan elhiszem, hogy uniformizálódnak a vi-

lág, különösen hogy látom ezeket a feketeruhás, egyensapkás fiukat. A vén Kollégium első, négyosztagú udvarán már a másik két egyetemi század állja a sorakozót katonás rendben. Harsány vezényszavak zendülnek és katonás egyenruhákban állanak a kettős sorok. Feszült izmu, boldog, szép fiatal-ság szépséges rendje, mi az év kezdetén a legszebb ígéret a sikeres, munkás esztendőre.

Ahol ilyen fegyelem, ilyen rend és engedelmség van, mint ezek között a fiúk között, ott nem lehet baj évközben sem a munka, sem a kötelesegteljesítés körül.

A jogászok fehér-sárga selyem zászlóját meglibbenti az őszi szél s egy pillanatra a Balassa versek szépsége ötlük az ember szíve tájára: Őszi harmat után, végre mikor aztán fujdogál a hideg szél... Csak a piros eszünök hiányoznak, de az arcok ma is a régi végvári arcoknak rendíthetetlen unoka arcai, a régi daliai idők levetéinek kisarjadt hű másai. A nehéz selymű fehér-sárga jogász zászlót pedig meglibbenti az őszi szél s ki tudja, hogy mikor libbent meg más körülmények között, más idők szelével, csaták viharában?...

Az öreg Kollégium emeleti folyosója is felette népes most. A rektori hivatal előtt tógátus diákok festői csoportja áll és tartják a pompás, munkás, igen szép egyetemi zászlót, mely fölött megbillenten áll a szép magyar címer, mintha megbillent, megdőlt, nehéz sorsunkat akarná szimbolizálni. A sürgés-forgásban alig vesszük észre, mikor gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter szűk kíséretével, minden feltűnés nélkül végigmegy a folyosón.

A tógátusoknál megáll, mosolyog s már beszél... Ugy, mintha mindig köztük, velük lett volna.

A fiuk megilletődött állásban várják a szót, de nem felelnek. A miniszter a zászló színeit magyarázza:

— Az igazi és eredeti szín a nemzeti színünkben a zöld... — kapok el egy szófoslányt a miniszter szavából, aztán a rektori ajtó mögött eltűnik a jellegzetes, mosolygó fej. Az udvarról, a három nekilendült növéstű jegenyenyárfá tövéből harsány vezényszavak verődnek fel. Aztán a harsány jókedv

Az egyetemi tanács Klébelsberg kultuszminiszterrel a Nagytemplomban vonul.

Az egyetemi évnyitó ünnepély díszes közönsége. (Balról jobbra: Magyar Zoltán miniszteri tanácsos, Klebelsberg kultuszminiszter, Baltazár üspök. Jobbszáron Vásáry polgármester.)

Kontsek Géza

k. r. t.

A heti árai: érvényesek a következő árjegyzék megjelentéséig.

GYÜMÖLCSÖK:

Csemege szőlők a következő fajokban:

Viktória királynő
Kecskemét virága
Ezeréves Magyarország (téli felkötői való)
Tokaji anszevin
Mathiasz Jánosné

és még igen sok szebbnél-szebb fajta, valamennyi a híres Mathiasztelep termése, amely ízre, zamatra utólrhetetlen. 1 kg. P 1.20.

Utátiakon kívül tartunk állandóan egyéb csemegefajtokat is kg-ként a —.60 és —.70 árban.

TEAVAJ:

Kizárólag édes tejszónból készült és csakis a legjobb uradalmak és tejüzemek régen bevált krémvajait tartjuk.

Gróf Semsey uradalom teavaja	1 kg	P 5.—
Baró Kende uradalom teavaja	1 kg	P 5.20
Kolozsváry Kiss Árpád Missinko-féle buji	1 kg	P 5.40
Horthy Miklós kormányzó ur-őfőméltósága kenderesi uradalmából	1 kg	P 6.—
Frigyess főherceg uradalmából (a békebeli tescheni vaj)	1 kg	P 6.20
	1 kg	P 8.40

DELIGYÜMÖLCSÖK:

Banán állandóan friss	1 kg	P 2.90
Transvali narancs	1 db	P —.46
Olasz maroni	1 kg	P —.88
Friss füge, zöld	1 kg	P 3.60
Füge, koszorus új	1 kg	P —.98
Mazsola aranyárga	1 kg	P 2.40

SAJTOK:

Trappista	1 kg	P 2.20
Trappista prima	1 kg	P 2.80
Emmentáli magyar	1 kg	P 5.20
Emmentáli svájci	1 kg	P 6.80
Doboz emmentáli Heller		P 1.20
Pálpusztai		P —.27
Pusztadőry		P —.30
Turó hazai		P 2.70
Turó lipői		P 3.60

BOROK:

Bagaméri 10% fokos	P —.64
Finom vegyes	P 1.—
Homoki vegyes	P 1.20
Üvegbetét	P —.16

Fentieken kívül nagy választékunk van egészen nehéz, saját töltésű borokban és legjobb hazai pincészetek palackboraiban.

KÜLÖNFÉLÉK:

Ceres ételzsir	¼ kg	P —.66
Dióbél	1 kg	P 5.—
Gomba uri szárított	1 dk	P —.12
Gomba lengyel fűzéses	1 dk	P —.24
Kakao	1 kg	P 3.40
Kakao valódi holland	1 kg	P 3.80
Keksz	1 kg	P 1.70
Konyak Gschwindt Me-dicinal 7/10 l.		
Sonka prágai	10 dk	P 1.20

kacagása tör utat a katonás vezényszavak között: a leányhallgatók kettős sorából jó a jókedvű kacagás, akik a bejárat mellett álltak fel.

ISTENTISZTELET A NAGYTEMPLOMBAN

Háromnegyed tíz órakor felbug a Nagytemplom mély harangszava. Belerezdül a Kollégium környéke az erős harangszóba. A menet pedig elindul. Elöl mennek a tógátusok az egyetem zászlajával, majd Klebelsberg miniszter Csikesz professzorral és a rektorral. A Csikesz professzor drámaian komoly palástja kiválik a színes, inkább zöld tónusu gerindumos pedellusok színes csoportjából. Az egyetemi tanács is civilben vonul a templomba, csak a hatalmas bronz láncok árulják el a hivatalos külsőséget.

A hatalmas templom minden ága zsufolásig megtelt.

Az egyházi padban feltűnik a Baltazár püspök erőteljes alak-

ja. A miniszter és a tanács oldalpadban foglal helyet, míg szemközt a katedrával a hatóságok, katonaság képviselői ülnek.

Felbug a történelmi emlékü templom mély szavu, sok regisztrált orgonája. Felállunk és egyházi éneket intonál a kántor, aztán másik ének jön, miközben Csikesz professzor elindul a katedra felé. Aztán halálos csend borul a templomra és a benne levőkre. Imádkozik a professzor, majd Szent Pál egyik leveléből veszi fel a textust. És szól a lélek embere a lélekhez. Komoly, megfontolt, nehéz, szívszerinti, súlyos szavak. A pap beszél a hívságos világ fiához. Festi a tudomány sok águ utját, mely ha igaz tudomány, legyen az akár milyen út, mégis a Krisztushoz vezet, mint egyetlen üdvözítő uthoz. A tudomány csak megerősíti a hitet, a vallást és a Krisztusban való boldogság valódiságát... Aztán halkán száll az áldás és a kollégiumi kántus zengő, szívbemarkoló intonálással énekl el a Szózatot.

Az évnyitó ünnepély

A Tisza-terítő az asztalon.

A menet visszatér a Kollégiumba, hol már a díszterem feldíszítve várja az ünnepélyes megnyitót.

A díszterem hatalmas asztalán már ott van az új terítő, a Tisza-terítő, ahogy Klebelsberg miniszter elnevezte.

Pompás selyem brokát, melynek színe inkább bordóba hajlik. Éppen talál a kollégium asztalára is. Jobboldalán ott van a Tisza-cimer, míg a baloldalát a város bárányos cimere ékesíti. Középen pedig a magyar állam cimere. Szinte érzik ezen a terítőn az évszázados multnak zamatos tisztasága. — Olyan tökéletes, szép munka, hogy bátran vallhatnák négyszázéves munkának. Műretek, mit az izlésessel párosult nemesség állított össze. A körülfutó arany girland pedig a mult idők patinájának mesterei képviselője. Az egyetem gazdagabb lett egy történelmi becsü. anyagiakban is felette értékes kincsel, mit évszázadok mulva is illő tisztelettel és becsülettel fognak értéknél nevezni és becsben tartani.

Az emelvény felett az egyik ajándékba kapott Tisza-szobor felférlik.

A terem zsufolásig megtelik s még a karzatok is tömve vannak. Jön Baltazár püspök, Lindenberger János apostoli helynök, Papp Gyula esperes, Raposs Viktor az egyházak részéről. Vásáry István polgármester a csaknem teljes tanácsal vonul be. Perjéssy tanácselnök, Magoss György, Ruffy Vargha Kálmán, Ady Lajos Lau-

kás József igazgató, Karai Sándor, míg a katonaságot Siposs Árpád altábornagy, vegyes dandárparancsnok vezeti minden katonai alakulat képviselőjével.

Pont 11 órakor vonul be a teljes díszben ipompázó egyetemi tanács dr Darkó volt rektor, illetve leköszönő rektor vezetésével. A miniszter is a tanácsal jön és az első sorban foglal helyet. A Himnusz énekl el a kollégiumi kántus, mely után dr Darkó Jenő leköszönő rektor mondja el beszámolóját, melynek kiemelkedőbb részét itt adjuk közre.

A volt rektor beszámolóját igen sok esetben szakítja félbe a lelkes éljenzés és tüntetés, különösen a kultuszminiszter nevének említésekor.

Mikor pedig a nagyváranyi terítő mintájára készült Tisza-terítőt ismerteti Darkó professzor, még feszültebb az érdeklődés. A közönség melegen ünnepelte a jelen levő Ady Lajosné is, akinek az érdeme az, hogy a nagyváranyi terítőről, mit ezelőtt közel négyszáz évvel készített gróf Toroczka Mária, éppen Ady Lajosné másoltatta, illetve másolta le a történelmi mintákat, melyek aztán a Tisza-terítőre ezen az uton kerültek.

BESZÁMOLÓ A MULT ÉVRŐL

Dr Darkó Jenő mult évi rektor beszámolójának kivonatát az alábbiakban adjuk:

— A kultuszminiszter ur 10.000 pengőt utalt ki az egyetemi Tanács asztalterítőjére s a tervezés

és kivétel felügyeletére Izabella királyi hercegnőt kérte fel. A Rector a nagyváranyi templom közel 300 éves terítőjét ajánlotta mintául, mely igazi remek munka s Erdélyben hírezték 1656-ban. A Fenséges Asszony a felajánlott mintát el is fogadta s az Izabella Háziiparral a terítőt 10 hónapi kitaró munkával el is készítette. A kultuszminiszter ur a terítőnek találóan a Tisza-terítő elnevezést adta. Az új terítő kiváló művészi alkotás s a régi magyar iparművészet eifelejtett motívumait szerencsés kézzel eleveníti fel.

— Központi épületünkön a befejezés munkálatai folynak s azal párhuzamosan a felső építő és felszerelő munkák. Az újonnan kinevezett min. biztosítól reméljük, hogy a nagy mű építése ezentúl zavartalanul fog folyni.

— A nyár elején megindult 16 családi lakás építése az egyetemi tanárok részére György műépítész tervei szerint; ezek közel állnak teljes befejezésükhöz.

— Egyetemünk bölcsészeti karán szerveztetett 4 új természettudományi tanszék és pedig: a matematikára, botanikára, zoológiára és mineralogiára. Ezek közül három a nyár folyamán Hankó Béla, Dávid Lajos és telegdi Róth Károly ny. rk. tanárok kinevezésével be is töltetett, a botanikai tanszék betöltése folyamatban van. — Ezekkel a kinevezésekkel egyetemi oktatásunknak egy régi, tátongó hiánya szűnt meg.

— Az ösztöndíji irásmagyarazati tanszékre Kállay Kálmán, az ujszövevényi tanszékre pedig Erdős Károly neveztettek ki ny. r. tanárokká.

Elhunyt Csiky József ny. r. tanár, kinek a belklinikai mintaszervi megszervezését köszönhetjük s halála a legszelebb körökben keltett közre mely részvétet.

Egyetemünk számos előkelő bel- és külföldi látogatásnak örvendett, melyek nyomán sok meleg hangu elismerést és köszönetet kaptunk s a külföldi nagy világlapokban számos terjedelmes és igen hízelgő ismertetés jelent meg egyetemünkről.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon összesen 45 előadást tartottunk kb. 2000 hallgató előtt; a nyelv tanfolyamokat 140-en látogatták.

Nagyerdei telepünkön létesítendő csillagvizsgáló observatoriumra Debrecen város 82.000 pengőt szavazott meg.

A közközház évek óta húzódo súlyos problémáját sikerült a megoldáshoz egészen közel vinni egy megegyezés létesítésével, mely Debrecen város. Hajdumegye és a m. kir. kormány között elvben létrejött s megvalósítása egy a klinikák szomszédságában létesítendő új közközház alakjában a közel jövőben remélhető.

A Vidéki Városok és Vármegek támogatásával létesítendő új egyetemi internátus ügye közel jutott a teljes megvalósuláshoz. Tervezteti, egy épületkomplexum, mely áll két 50 ágyas diákpavilonból és egy központi mensaház-

Fűszer- és csemegekerekedők!

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ helyi lerakata Burgondia-utca 10.

elsőrendű pastörözött teavaját és kiváló lóminőségű sajtjait nagyban áron szállítja.

Rádió, csillár, varrógép, gramofon

nagy választékban
a legolcsóbb árban és a legkedvezőbb fizetési
feltételek mellett kapható:

Katz Andor géparuházában

Piac ucca 83. szám,
Király ucca sarok. — Telefon 7—78. szám.

ból. Összes költségei 1.700.000 pengőre rúgnak, melynek felét a kultusz-tárcza vállalja, másik felét pedig a Városok és Vármegyék hozzájárulása adja. Eddig összesen 73 internátusi hely létesítésének költségeit, összesen 584.000 pengőt ajánlottak fel a törvényhatóságok s a még hiányzó 27 hely is biztosítható lesz a polgári év végéig, s tavasszal kezdetüket vehetik az építkezések.

Sok tényező harmonikus vállalt munkássága alapozta meg ilyen rövid idő alatt ezen új internátusunkat is. Ennek az alkotó harmóniának istápolása s ahol szükségének mutatkozott, felbresztése volt legfőbb törekvésem rectori működésem egész tartama alatt.

CSÁNKI BENJAMIN EZIDEI REKTOR SZÉKFOGLALÓJA

Darkó professzor igen melegen és percekig ünnepelték beszámolója után. Most Csánki Benjámint ezidei rektor mondotta el székfoglaló beszédét, mely Tisza István életének egy részét ölelte fel és állította oda példaképnek. A rektori székfoglaló előtt a rektor indítványára pár pillanatig I. Ferenc József és Tisza István emlékének áldozot az ünneplő közönség. — Aztán áttért a rektor székfoglalójára, mely magas színvonalu értékelés alakjában folytatja a múlt évi értekezését „Tisza István és korunk veszélyei” címen, mit vasárnapi számunkban teljes egészében közzé teszünk.

A rektori értekezés után mintegy programul a következőket mondotta:

— Magának a magyar mezőgazdaságnak pedig sokkal erősebben kell a természettudománnyal kapcsolódnia. A megcsönkített ország áldott földjében tömérdek energia van felhalmozva. Természettudomány nélkül ez mezőben elrejtett kincs. Debrecen ilyen irányu természettudományi fakultásra van praedestinálva a jó Istentől. Ha az ország sorsát intéző körök ezt látván látják, akkor akarni is fogják azt, hogy

a pallagi gazdasági akadémia intézményes viszonyba jusson egyetemünk tervbevetett természettudományi karával.

A pallagi 600 hold földben képviselve van az ország két fő talaj-neme. Az egyetem Pallaggal vállaltve kísérleti alapon fejlesztheti a szaktudományt.

Egyetemünk központi épületének bevezését teljes erővel sietetni fogom. Ezzel kapcsolatban kívánatos a Horthy Miklós sugárút megnyitása és az egyetem előtti tér mielőbbi parkirozása. De valamint az egyetem csonka központi épület nélkül, ép ugy csonka egyetemi templom nélkül. Tudomány és hit az ember két őrangyala.

Remélünk kell, hogy a debreceni református egyház magára vállalja az egyetemi templom felépítését.

Saját érdeke ez. Itt az ideje, hogy ez az ige is testté legyen. A város már most is erre terjeszkedik. Az egyetemi ifjúság, a klinikai betegsereg és a templomoktól távol élő itteni városi lakosság nem lehet tovább templom nélkül. Itt megfelelő színvonalu egyetemi szent beszédeknek kell hangzani. Az ifjúság lelkével foglalkozni kell. A diákjelölti intézmények. Diáktház, Mensa, Internátus, beteggondozás ügye várja a Rectort. Az egyetemi ifjúság szociális gondozásának megszervezése tárgyában Magyar Zoltán Öméltósága adatok sokaságára támaszkodó becses előterjesztést tett a miniszter ur. Ö Ex-

cellentiájának. Munkatársuk kívánok lenni.

Szólan akarok pár szót a jogi oktatás reformjáról, mely kérdés elsősorban jog- és államtudományi karunkat érdekli ugyan, de jelentőségében kihat egész közéletünkre. Valóban égetően szükséges, hogy az egészséges reform, mely a kötelező lekelátogatást és a kötelező kollokviumot elrendeli és ezzel az előadásoknak in absentia hallgatását teszi az egyes tantárgyakat a tanulmányi és vizsgarendben helyesebben osztja el, mielőbb megvalósuljon, hogy joghallgatóink tökéletesebb fegyverzettel léphessenek az életbe. A kultuszminiszter ur többször hangoztatta a kérdésnek rendkívül fontosságát és sürgősségét, a magam részéről is mindent megteszek a siker érdekében és kérem ehhez jogi karunk intenzív támogatását. Hittudományi karunk hallgatói tul vannak terhelve órákkal.

Kívánatos, hogy a lelkész-képző intézet mostani formájában szüntetlenségig meg és ahelyett az egyetemi tanfolyam fölébe egy 5-ik évet szervezzen a Tiszántúli Egyházkerület, ahol csupán a praktikumok folynának a debreceni egyház közreműködésével.

Ugy tudom, hogy az egyház is megértéssel fogadja ezt a megoldást, ami kívánatos is, mert a hallgatók ellátásáról gondoskodni kell. Ez 5-ik év pedig segédlelkészi évné volna számítandó.

Magyar Zoltán Öméltósága a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem új gazdasági igazgatásának életbeléptetése tárgyában fontos és értékes javaslatot tett a miniszter ur Öxellentíájának. Kívánatos, hogy ez a javaslat mutatis mutandis a megfelelő

életpróba után nálunk is életbe lépjen. A tanári villák befejezése, a mostani tanári lakásoknak internátussá átalakítása szintén ennek az évnék a feladata lesz.

Ezzel a programmal vélem szolgálni hazámat és annak reménységét az ifjúságot.

VARGA ZSIGMOND BESZÉDE AZ IFJUSÁGHOZ.

Az ifjúsághoz dr. Varga Zsigmond hittudományi dékán beszélt igen mélyen szántó, magvas, gondolatokban gazdag beszéd keretében. A magyar jövő és sors bizonytalanságát, a reménytelenséget és a csupa-gond életet állította oda a nehéz küzdelmekre hivatott magyar ifjúság elé. Bár most még semmi nyoma nincs az elközelgő szebb napoknak, de a magyar ifjúságnak csüggedni, reményvesztetten meghátrálni még se szabad. Életkedv és kitartás nélkül nincs előrejutás, nincs haladás, csak halál. Akik e szent helyre léptetek, éreztétek, hogy ez a hely valóban szent hely. Nem rajongók, nem betegek a mai fiatalok, a mi fiaink, hanem nyitott, szemmel néző látók. A ti vállatokon nyugszik a ti fejlődésetek, de a jövőtök is és éppen ezért ne az egyéni fejlődés érvényesülésével, hanem a hivatás szentségével készüljétek a nemzet- és a hazamentő munkára. A belső meglátás utján éreztétek meg a hivatást, — mert a sötétség már-már elnyel bennünket, mert ti vagytok a szülők büszkeségei, a köztélt reménységei és a magyar erkölcsi kultúra leté-

teményezői. Nem mi vagyunk a világ elsői, de utolsói se. Nem mondjuk, hogy első a kulturánk, de nincs okunk a szégyenkezésre sem.

A mi kulturánk keleti ágról nyugati ágba oltott kultúra.

Magyar ifjúság, ti vagytok ennek a kulturának a zászlóhordozói. Aki nem érzi ennek a hivatásnak nehez, megpróbáltató voltát, de érzi azt, hogy ennek a hivatásnak nem tud megfelelni, az még ma számoljon le önmagával és hagyja el ezeket a falakat... A magyar történelem bizonyosság arra, hogy nekünk a pusztá életünk is csupa megpróbáltatás és küzdelem. Ezt tudnia kell a magyar ifjúságnak és ezzel a tudattal kell harcba szállnia.

— Tegnapról mára született kulturától hangos ma a világ. Bizony, az igazság temetése van ma ezen a földön. Szerencsés országban az ifjúság élete vigasztalás, öröm, a ti életetek a legszomorubb próza, a legnehezebb küzdelem a létért.

— Magyar ifjúság, először a jelent kell megmenteni a zösszeomlástól, azután építhetjük csak a jövőt! Legyen előttek az, hogy az egyetem megteremtőjének a homlokán ott ékeskedik a mártír-koszoru, mert a legnagyobb mártír Tisza István volt.

— Még egyszer üdvözöllek benneteket magyar ifjak s a debreceni Tisza István tudományegyetem 1929-1930-ik munkaasztendéjét ezennel megnyitom.

Varga Zsigmond dr. beszédét hatalmas taps követte.

Klebelsberg kultuszminiszter beszéde

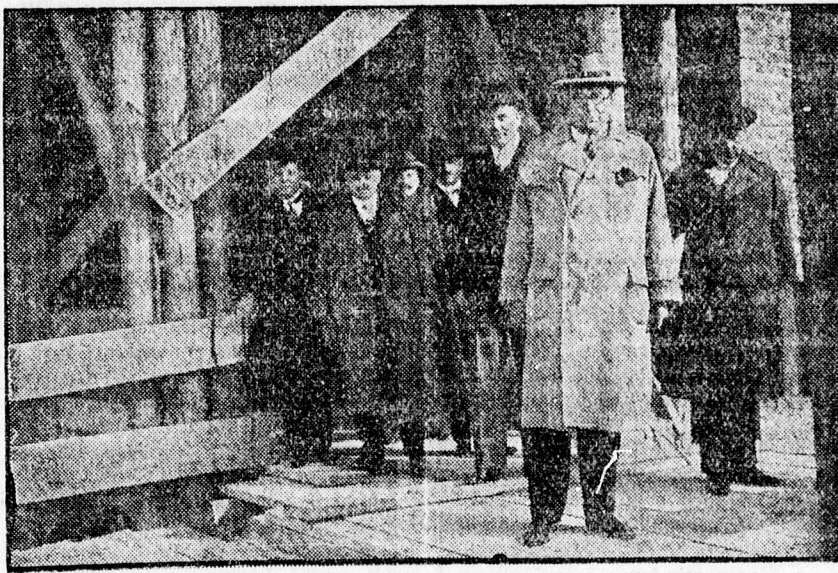
A hittudományi dékán szép beszéde után gróf Klebelsberg Kunó emelkedett szólásra, akit percekig ünnepelt a közönség és tapsorkánál fogadott, ami szemelláthatólag jól esett a miniszternek. Beszédében főleg a Tisza terítővel foglalkozott, de igen fontos kijelentéseket tett az egyetemi építkezésekre is, mikor pedig dr. Dar-

kó Jenő érdemeit méltatta a lelkes közönség forró ünneplésben tüntetett Darkó professzor mellett. Egyébként álljon itt a miniszter beszéde, mely fényesen igazolja a miniszter álláspontját az egyetemi ügyekben.

— Ez a takaró, amelyet ma a magyar állam nevében a Tisza István Tudományegyetemnek átadok, régi magyar minták után készült magyar motívumokkal. Ez arra tanít bennünket, hogy tiszteljük a tisztas magyar tradíciókat, a magyar motívumok pedig arra tanítanak, hogy ezt az áldott magyar földdarabot, ahol az egyetem emelkedik, ápoljuk, szeressük mindig és ezt vigyük át a magyar művelődésbe is. E terítő három címere a magyar állam, a város és az egyetem, jelképezi azt, hogy e három tényező, amely harmónikus összefog e darab földön, az igazi értelemben vett igazi magyar műveltségért dolgozik.

— A lelépő rektor ur előadásában összefoglalta ami a múlt évben az egyetem dolgában történt. Valamennyien csak megnyugvással hallhattuk ezt, nem is szólva a központi épület előrehaladásáról. Különösen két irányu fejlődést emelt, a diákjelölti intézmények s a természettudományok fejlődését. Nem véletlen az, hogy a fejlődés főképen e két tényezőnél van.

— En azt hiszem, hogy a múlt idők kulturpolitikájában egész Európában a magyar volt az áldozata annak, hogy építették fényes palotákat a tudomány számára, azonban két tényezőről, az ifjúságról és a tanárokról megfeledkez-

Klebelsberg kultuszminiszter k iséretével megtekinti a központi egyetem építkezéseit.

PÁLFFY TIBOR

olcsó árai:

Turó tátrai	—	—	1 kg.	P. 4.—
Turó magyarországi	—	—	1 kg.	P. 2.70
Kakaó	—	—	1 kg.	P. 2.50
Kakaó, valódi holland	—	—	1 kg.	P. 3.80
Keksz	—	—	1 kg.	P. 1.70
Maccaroni, fehér	—	—	1 kg.	P. —.96
Maccaroni, tojásos	—	—	1 kg.	P. 1.34
Gyümölcsíz	—	—	1 kg.	P. 1.50

Azonnal házhoz szállítjuk.

Kossuth-u. 7. Telefon 13-49

Női kalap

Finom Elegáns Olcsó

KARDOS BELÁNE

Miklós-u. 4.

Szipál műtermében művészi Piac-u. 44 menyasszonyi fényképek

tek. — Mi, amikor a Nagyerdőre kimentünk, nagy programot valottunk. Abból a koncepcióból indultunk ki, hogy ott a tanárság és az ifjuság, mint egy szent berekben, szent egyetértésben legyen. — Ebből a gondolatból fakadt a tanári-házak építése a Nagyerdőn és most a tanári lakásul szolgáló internátus átadása az ifjuság részére, mert csak hogy a tanárság és az ifjuság rendelkezik létének azokkal a minimális örömeivel, amelyekre kultúrember joggal tarthat igényt, lehet sikeres a tanítás és a tanulás is.

— A lelépő rektor ur példát adott az egyetemi tanács egészen modern koncepciójának, amely nemcsak tanít, hanem szeret is. És mert dolgozni is akart az ifjuság érdekében, végigjárta a Tiszamelléki városokat, kérvén, könyörögvén az ifjuság érdekében és öszszegyűjtött olyan számottevő tökéket, hogy immár a felszabaduló tanári lakásokat is magában foglaló palota mellett újabb internátus létesítése is biztosítva van. Az ifjuságot szerető tanár e szép példáját akarta honorálni a kormányzó ur öfömméltósága, amikor a magyar érdemrend középkeresztjét adta neki.

A miniszter e szavainál átadta a kitüntetés dr. Darkó Jenő professzornak, akit a közgyűlés percekig ünnepelt. — A miniszter ezután így folytatta:

— A rektor ur értekezésében rámutatott a természettudományoknak a mi korunkban is bekövetkezett gyors fejlődésére. Apáink korában a sas volt a legmagasabb szárnyaló madár és az angol telivér gyorsasága volt a legnagyobb sebesség. Ma a repülőgép vagy a rádiósugáraknak surranása mellett az életnek az üteme is hihetetlen mértékben gyorsult. — Hogy ha a magyar nemzet fizikai fejlődése ezt a gyorsaságot követni akarja, akkor ezzel lépést kell tartania általában egész fejlődésünknek. — Már eddig ezt semmi mástól nem várhatjuk, mint a természettudomány hatalmától és erejétől, hogy meghatározhatassuk felkészültségünket. Ebből az alapgondolatból indultunk ki egy új természettudományi kar létesítésénél és egyebütt is az országban a klinikák mellett, főleg a természettudományt és a technikai laboratóriumokat akarjuk teljesebbé tenni és számukat emelni.

— Nemrégiben járt itt Magyarországon Schmidt Ottó porosz kultuszminiszter és a nyár elején Debrecenbe is ellátogatott. Ez alkalommal elmondta nekem, hogy Németország egy olyan repülőgépet akar konstruálni, amely olyan magasságra emelkedik fel, ahol a mindenségéből jövő sugarakat az atmoszféra nem tartóztatja fel, — Germánia ki akarja tánni a maga karjait a mindenségéből jövő sugarak és erőforrások felé, hogy ezeknek az energiáknak megszerzésével elősegítse a német nemzet új erőre kapását. — Rettenetes lenne, ha ilyen nagyszerű példák mellett mi kétségbeesésünkkel a földrerogyva tehetetlenek maradnánk. Adja Isten, hogy a jövőben mindig találjunk energiákat s a pillanatok nehézségét leküzdve, előre vigyük a nemzetet a magyar Golgota útján, amely azonban a feltámadáshoz vezet: Ezekkel az érzésekkel eltelve adom át ezt a terítőt az egyetemnek.

A miniszter után ismét dr. Dar-

kó professzor emelkedett szólásra, aki megköszönte a kitüntetés átnyújtó miniszter figyelmét és szívesességét, egyben a kitüntetés úgy fogja fel, mint újabb teherprbját a munkájának és életének. Nemesak kitüntetésnek, de tehernek is, mert ez a kitüntetés újabb köteleességeket ró reám, — mondotta többek között.

Csánki rektor köszönte aztán meg a kultuszminiszter szavait és szívesességét, hogy a Tisza-terítőt az egyetemnek hivatalosan is átadta.

A kollégiumi Kántus a Szózatot énekelte el, mely után az ünnepély véget ért. A miniszter az ünnepély után többeket fogadott kihallgatáson a rektori hivatalban, így töb-

bek között dr. Vásáry István polgármestert is, akivel hosszasan elbeszélgetett. — Két óraker fényes díszbéd volt a miniszter tiszteletere, melyen a meghívottak vettek részt. A miniszter délután fél 5 óraker utazott el autóval Müller Félix társaságában.

Az egyetemi év pedig most már hivatalosan is kezdetét vette, s az ünnepi hangulatot felváltja a munka diadalmas előretörése, az ifjuság lelkes ambíciójának eredményes törekvése... A vén Kollégium falai között elült az ünnepi zaj, s post festum megállapíthatjuk, — hogy az idei ünnepély megrendezése magasan felülmúlta a szokásos ünnepélyek keretét, ami a rendezőség érdeme.

Dr. Sz. Rác Imre.

A virilisválasztás előtt

Minden kategóriában 24 rendes és 12 póttagot választanak a legtöbb adót fizető polgárok.

Pénteken fog lezajlani a virilisválasztás. A legtöbb adót fizetők névjegyzékébe felvett polgárok választják a virilis törvényhatósági bizottsági tagokat, még pedig három kategóriában. Minden kategóriában 24 rendes és 12 póttagot választanak, összesen 72 rendes és 36 póttagot.

Ennél a választásnál igen fontos a póttagságra való jelöltség is, — mert hiszen a virilis tagságnál minden évben olyan nagy hullámozás és változás szokott előállni, hogy feltétlenül sok póttag behívása válik szükségessé. Tudvalévő, hogy a legtöbb adót fizetők névjegyzékét évenként állítják öszsze és amennyiben valamelyik megválasztott virilis városatyja

adózásában csökkenés áll be, úgy az illető már esetleg kiesik a virilis jogcimból, és így előáll a póttag behívásának szükségése, ami egyébként megtörténik akkor is, ha lemondás vagy halálozás, vagy elköltözés miatt valamely virilis tagsági joga megszűnnék. Éppen azért, mint értesülünk, az egységes párt nagy súlyt helyez arra, hogy a póttagságokra is megfelelő jelölteket állítson, így tehát a póttagságra való jelöltség is éppen olyan sulyal esik a latba, mint a rendes tagságra való jelöltség.

Egyébként a pártok még mindig nem hozták nyilvánosságra a virilis jelölteket és ezt csak a hivatalos ajánlások megtörténte után kerül sorra.

Megakadályozott utcai tüntetés Budapesten

Kövekkel, plakátrudakkal támadtak a tüntetők a rendőrökre — Károlyt és a köztársaságot éltették a Garami Ernő ünneplésére rendezett gyűlésen

Budapest, október 14. A szociáldemokrata párt vasárnap a Tattersaalban nagygyűlést tartott abból az alkalomból, hogy Garami Ernő, a külföldre emigrált szocialista vezér pertörles folytán engedélyt kapott a visszatérésre. A gyűlésen szokatlanul nagy számban jelentek meg a párt tagjai abban a hitben, hogy azon már Garami is meg fog jelenni.

A rendőrség minden elővigyázati intézkedést meglett, hogy a gyűlés zavartalan lefolyását biztosítsa, de az így sem volt mentes a viharos közbekialításoktól és parázs jelenetekről, amelyek a párt vezetőknek állítása szerint oda betolakodott idegen elemek, állítólag Vági-párti ifjumunkások rendez-

tek. Farkas István, Peyer Károly és Propper Sándor voltak a gyűlés szónokai. Garami nevének említésénél a jelenlevők egy része *Károlyi Mihályt és a köztársaságot kezdte éltetni*, mire egyre gyakoribbá váltak az uszító közbekialítások, amelyek viharossá tették az izgalmas hangulatot. Az ügyeletes Gáger rendőrtanácsos *több ízben erőlyesen volt kénytelen rendreutasítani a szónokokat*, mire a tömeg újból viharos lármában tört ki. A gyűlés végén röpcedulákat osztogattak, amelyek uccai tüntetésre hívták fel a gyűlés résztvevőit.

A Baross-téren a gyűlés után egy na-

gyobb csoport, amelyről a gyűlés vezetőit azt állítják, hogy nem tartozott a szociáldemokrata párthoz, a Rákóczi-ut felé indult, *vászonplakátokat bontva ki és az Internacionált énekelve*. A rendőrség oszlásra hívta fel a tüntetőket, akik azonban *kövekkel és rudakkal támadtak a rendőrökre és továbbvonultak a Rákóczi-ut felé*. Az Aggteleki uccánál lovasrendőrök csoportja lépett ezután közbe, amely felosztotta a tüntető csoportot, de ekkor ezek a *járókelők tömegében elvegyülve próbálták tovább izgatni a vasárnapi ucca békésen járókelők közönségét*. Közel egy óráig tartott, amíg aztán az ideoda cirkáló lovasrendőrök nagynehezen helyreállították az ucca rendjét. A VII. kerületi rendőrkapitányságra összesen 16 tüntetőt állították elő, akik ellen megindult az eljárás. A tüntetők közül kettőt és pedig Ruzics László 28 éves szabóságát, valamint Nagy Etel tanulóleányt őrizetbe vette a rendőrség, amely a tüntetésről a MOT útján a következő hivatalos jelentést adta ki:

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt folyó hó 13-án délelőtt fél 11 óraker a Tattersaalban nyilvános népgyűlést tartott. A gyűlés rendben folyt le. Annak befejezése után a gyűlésről elvonulók a Kerepesi-uton a HÉV vasutállomásnál kibontott vászonplakátokkal tüntetésre készültek, de a rendőri intézkedésekre a plakátokat bevonták.

Utóbb a tömeg a Rákóczi-ut és a Szóveltség ucca sarkán újból gyülekezett, az Internacionált énekelte s az újból kibontott vászonplakátokkal tüntetett. A kirendelt rendőröket sértette, kövekkel dobálta s a plakátrudakkal megátadta. A kirendelt rendőri készség a tömeget széjjel oszlatta. A tömegből 16 egyén a VII. ker. kapitányságra előállított. Az előállítottak ellen kihágási, egy esetben bünvádi eljárás indult.

TUKA BETEG.

Prága, okt. 14. A Prager Tagblatt jelentti: Dr. Tuka a fogházban megbetegedett. Barátai, a tót néppárt tagjai, kórházba akarják szállítani. Dr. Halik, Tuka második védője, lemondott megbízatásáról. Feladatát dr. Otlik veszi át, aki eddig Mach védője volt. Hire jár, hogy a tót felsőbbíróság jövő év februárjában tárgyalja a felelősség folytán eléje került Tuka-ügyet.

A BELÜGYMINISZTER JÓVÁHAGYTA A BUDAPESTI ÚJ RÓKUS KÓRHÁZ FELEPÍTÉSÉT

Budapest, október 14. *Szcitovszky Béla* belügyminiszter leiratot intézett Budapest székesfőváros közönségéhez, amelyben a székesfőváros közgyűlésének azt a határozatát, amelyben kimondták, hogy az új Rókus kórházat a Tisza Kálmán-téren építik fel.

ÚJ TÖRVÉNYJAVASLATOT TERJESZT BE ZSITVAY TIBOR IGAZSÁGÜGYMINISZTER.

Budapest, október 14. A MTI jelentti: Dr. Zsitvay Tibor igazságügyminiszter a képviselőház keddi ülésén négy törvényjavaslatot terjeszt be. Közülük a tengeri jog végrehajtása érdekében készült nemzetközi egyezmények törvénybe iktatását célzó törvényjavaslatot.

Beterjeszti továbbá az igazságügyi miniszter a korlátozott felelősségű társaságok és a csendes társaságokról szóló törvényjavaslatokat, amelyeknek az elkészítésére az 1925. évi IX. t.-c. utasította az igazságügyi és a kereskedelmi minisztert. Ugyancsak betereszti az igazságügyi miniszter az egyes jogügyletek írásba foglalásáról szóló törvényjavaslatot, amelyek a korábbi törvényjavaslatokat fejlesztik tovább.

A BIHARNAGYBAJOMI KÉPVISELŐ VÁLASZTÓI KÖZÜTT.

Biharnagybajom, okt. 14. Dr. Krüger Aladár, a biharnagybajomi kerület képviselője, a múlt héten kerületébe érkezett, hogy tapasztalásból győződjön meg a lakosság panaszairól és kívánságairól. Dr. Krüger Aladár minden községben nagyszámmal keresték fel választói és előadták neki a viszonyok és a fagykár által előidézett panaszait és kérelmeiket. Dr. Krüger Aladár összegyűjtötte a panaszokat és kívánságokat és azokat legközelebb illetékes helyen előfoga terjeszteni.

A FOGORVOSOK NEMZETKÖZI KONGRESSZUSA RÓMÁBAN.

Róma, okt. 14. — Ma nyitották meg az egyetem aulájában a stomatológusok nemzetközi kongresszát. A kongresszuson nagyon sok külföldi jelent meg, köztük harminc magyar fogász specialista. A magyar résztvevők között van Csilléry András volt népjóléti miniszter is, továbbá Szab, Salamon és Morelli egyetemi tanárok. Az egyetemi rektor megnyitó beszéde után a szervező bizottságot alakították meg, amelynek az elnöke Amadeo Terna üdvözölte a megjelenteket.

Különleges és egyszerű

BUTOROK

jótállással részletre legelőnyösebben

FaiparnálKirály ucca 4. szám
Ugyeljünk a címre

Vass József: Mi hát a demokrácia?

„Az a nemzet, amely még ezelőtt egyestendővel tenyerén kívánta hordozni Bethlen Istvánt, ne merészelje bántani ugyanazt a Bethlen Istvánt, csak azért, mert a buza ára lehanyatlott.”

Czetler Jenő, a képviselőház al-elnöke vasárnap tartotta beszámolóját kerületében. A beszámolón rendkívül érdekes beszédet mondott Vass József népjóléti miniszter.

— A demokráciáról akarok beszélni, — ugymond. — Ez az az idegen szó, melyet a nyomdászok legtöbbször szednek ki, talán csak még az adót szedik többször. A demokráciát azonban kevesen értik meg. A demokrácia sürgetését nálunk összefüggésbe hozzák a külső és belső politikával.

— **Mi hát a demokrácia?** Modern értelemben annyit jelent, hogy ne legyen abszolútizmus sem egy embernek, sem több embernek a kezében, hanem azt a polgárságot, amely már érett arra, hogy a saját dolgait és ezen keresztül az ország dolgait irányítani tudja, el ne zárjuk az ország dolgaiba való beleszólástól. Hozzátehetem még, hogy a demokrácia nem okvetlenül jelenti az általános, egyenlő, titkos, a nőkre, talán még a gyermekekre, csecsemőkre, sőt a megsemmisültökre kiterjesztett választói jogot.

— **Nem okvetlenül jelenti az esélyteliséget, ahol a Haverda Máriát fel lehet menteni.** Nem jelent a sajtóban olyan szabadságot, mely a sajtónak büntetlenséget biztosít és lehetőséget arra, hogy nemes feladata teljesítésén kívül olyan pócák is reá csimpaszkodjanak, amelyeket csak lefrieskázni illik. A demokrácia jelenti a magyar nemzetnek belső, általános berendezkedését a maga stílusa szerint. Ez a berendezkedés nem hozható idegenből, nem lehet párisi divat, nem lehet londoni szabó munkája, nem lehet amerikai magyaroktól tanulni.

— **A demokrácia szabadságot, jogot, egyenlő érvényesítést és elbánást jelent.**

— **Politikai szabadságot,** politikai berendezkedést sürget a keresztény gazdasági párt már egy évtized óta. Nem is vagyunk megelégedve a demokratikus berendezkedéssel azzal a mintájával és mértékével, amellyel jelenleg rendelkezünk. Mi ennél többet akarunk, többet remélünk és a magyar kormány is többet kíván engedni a nemzet érdekeinek megfelelően. Mindenkit óvok attól, hogy demokratikus jelszavak hangoztatásával kutakat mérgezzen, lelkeket izgasson, elégedetlenséget szüljön, mert parázs és tűz és keserűség és elégedetlenség, megnyomorúság, megkálvárijárás elég sok van a nemzetben, ne próbálja tehát senki saját peccenyéjét megsütni a szenvedő magyar nemzet szenvedésével. Ne próbáljon senki érvényesítést teremteni magának oly jelszavak hangoztatásával, amelyek nem a magyar nemzet millióinak lelkéből hangzanak fel. A jász nép okos gazdasági politikát akar, megélhetést, nyugalmat, békességet és jobb jövőt követel a nemzet egészének.

— **Tagadom azt és ezt értek meg Budapesten is és minden-**

hol az országban, hogy valaki csak a füle botját is megmozdítaná a magyar nemzet érdekében, ha a magyar nemzet idegen minta szerint márcól-holnapra demokratikusan berendezkednék.

— **Nem szabad rövidemlékeztetnie lenni.** Emlékezzünk arra, hogy az idegen hatalmasságoktól a demokratikus átalakulás idején mit kaptak a magyar nemzet hivatott vagy hivatlan képviselői. **Lenézést kaptak, a magyar nemzet szétdarabolását.** Ha a magyar nemzet megalázkodik is annyira, hogy márcól-holnapra idegenköntöst szedjen magára, egy jöttányit se kapna vissza területeiből, elrabolt jogaiából.

— **Nagyon sokat beszélnek arról,** hogy a belső politikában fel kell fordítani a helyzetet, demokratikus átalakulásra van szükség, menesztetni akarják a kormányt és fűrészelik Bethlen Istvánt, Magyarország miniszterelnökét. Én pedig azt mondom, hogy az a nemzet, amely még ezelőtt egyestendővel tenyerén kívánta hordozni Bethlen Istvánt, ne merészelje bántani ugyanazt a Bethlen Istvánt egy estendő mulva csak azért, mert a buza ára közben lehanyatlott. Ennek akárki lehet az oka, de Bethlen István bizonyára nem az oka. Komolytalan dolgok ezek és vigyázzon mindenki, aki ma tollat vesz a kezébe és újságot ír, vagy aki a nép elé kiáll, vigyázzon mindenki, aki elenzéki politikai jogcímén a nagy fűrészt veszi a kezébe és olyan értékeket próbál elfűrészelni, amelyeket a nemzet nem tud könnyen nélkülözni.

A miniszter így fejezte be dörgő taposok között a beszédét:

— **Szegényekkel az arcmon,** köpenyem esücskét fejemen vonva menekülnek el a közélet területéről és nem merészkednek tőlből kiállani a nemzetel szembe, ha nem lennének biztos benne, hogy bajaink, amelyek nyomnak, meg fognak enyhülni, ter-

veink, amelyek készen vannak, segítenek a nemzet sorsán és ha nem volna bennem véghetetlen bizalom a irgalmas Isten áldó keze iránt, aki egészen biztosan meg fogja áldani a mi templomos lelkünket, amikor felvesszük keresztünket és visszuk tovább a nagy magyar kálvárián a magyar feltámadás irányában.

A beszámoló gyűlést többszertékes bankett követte.

GÖMBÖS GYULA

BESZÁMOLÓJA

Gömbös Gyula honvédelmi mi-

niszter Abádszalókon mondott beszámoló beszédet s itt beszélt Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter is, aki elkísérte Gömböst.

— **A modern életben csak rendszeres megszervezettségben lehet egy nemzetnek felvenni a küzdelmet —** mondotta többek között Gömbös. — **Az egész nemzetet egyesíteni kell, hogy történelmi hivatásának továbbra is megfelelhessen.**

Klebelsberg Kunó gróf a kulturpolitika fontosságáról beszélt rövid felszólalásában.

Benes azt hiszi, hogy a béke-revizió kérdését leveheti a napirendről

A kisantant gazdasági kapcsolatait ki akarja terjeszteni Magyarországra.

Belgrád, okt. 14. A Politikának jelentik Prágából, Benes cseh külügyminiszter a szláv filológiai kongresszus alkalmával a következőket mondotta a Politika munkatársának:

— **Most a hágai konferencia után,** mely főbb vonásaiban likvidálta a jóvátétel kérdését, a békeszerződés revíziójának kérdését végleg levehetjük a napirendről. Most már nincs semmi aktualitása a határok revíziójának. — **Európa és népei kimerültek egy természetlen huzavonában és valamennyien konstruktív munkát akarnak.**

— **A kisantant eddigi szerepe** hogy úgy mondjam negatív volt

abban a tekintetben, hogy dolgoztak azon a jogi és politikai helyzetnek a védelmében, amelyet Közép Európában a békeszerződések teremtek. Most azonban hozzákezdhetünk a gyakorlati politikához. Meg akarjuk erősíteni kulturális, de legfőképpen gazdasági kapcsolatainkat. Ámbar nem félünk a háborútól, de reméljük, hogy ezeket a kapcsolatokat kiterjeszthetjük Lengyelországra, Görögországra, Ausztriára, Bulgáriára, sőt talán Magyarországra is. Hogy ez sikerül-e, az a jövő kérdése, de elég erősek vagyunk most már, hogy gyakorlati politikát kezdhesünk.

Elgázolt egy autót a vonat Békéscsabán

Négy halottja van a szerencsétlenségnek.

Békéscsaba, okt. 14. Borzalmas autószerencsétlenség történt vasárnap este a Békéscsaba közeli lévő Tótkomlóson, amelynek

négy halottja és három súlyosan sebesült áldozata van.

Este háromnegyed 8 órakor menetrend szerint érkezett meg az Alföldi Gazdasági Vasut motoros vonata, amikor az egyik mellékcaból legényekkel megrakva kirobogott egy autó. A vonat elkapta

ta az autót és teljesen összezúzta. A község lakói hamarosan a szerencsétlenség színhelyére siettek és első segélyben részesítették a szerencsétlenség áldozatait.

A szerencsétlenül jártak közül Király István sóffér, Andrácsik István, Kiema Pál és Lehoczki Mátyás nevű legények azonnal szörnyet haltak, míg Péter Tamás, Pipies János és István nevű legények súlyosan megsebesültek.

A vizsgálat megállapította hogy Lehoczki Mátyás a legénybucsuját tartotta, amelyen alaposan beboroztak, utána pedig autózni mentek. A sebesülteket a makói kórházba szállították ápolás végett.

FELAVATTÁK A VATIKÁN UJ GARÁZSAT.

Vatikán város, okt. 14. A vatikán város új garázsa elkészült és tegnap délután nagy egyházi ünnepség keretében megáldották.

ÖSSZEFÉRHEJTELENSÉG MIATT LEMONDOTT A ROMÁN PÉNZÜGYMINISZTER.

Bukarest, okt. 14. Popovic Mihály román pénzügyminiszter, aki rokonságban áll Sarateanuval, az ujjonnan megválasztott régenssel, összeférhetetlenség miatt lemondott hivataláról. — A lemondást elfogadták.

Tempót diktálunk

az árleszállításban!

Az új Philips készülékek megérkeztek. Kivárára bemutatjuk

óriási forgalmunk és versenyen felüli előnyaink révén. Október hóban leszállított áron árúsítunk. — Naponta friss „Oroszlán” és „Korona” telepeink érkeznek. Igen sok cikket a budapesti áron alul árúsítunk.

TAKARÉKOSÁG TAGJA. HILTEKÉPES EGYENEKNEK — KEDVEZŐ RÉSZLETIFIZETÉSRE KÉSZPÉNZARON ÁRUSÍTUNK.

BLEYER Rádióüzlet,

Piac ucca 4. szám. Telefon 11-27.

Lezuhant az emeletről a holdkóros iparművész

Budapestről jelentik: Különös tragédia játszódott le az elmúlt éjszaka Zugligréten. Ferenczi Klára 18 éves iparművész, aki szüleinek zugligeti villájában, a Bélavári-úton lakik, évek óta holdkórosságban szenved. Éjszakai viziói voltak és szülei gyakran találtak éjnek idején a hálószoba ablakánál önkívületi állapotban.

Szombaton este 11 óra tájban a fiatal leány elkészült szüleitől és szobájába vonult vissza. Hajnalban a leány édesanyja, Ferenczi Imre tompa zuhanást hallott. Kirohant a kertbe, ahol

vérző fejjel, eszméletlenül találta leányát a kőművesek által összehordott kőrakás tetején. Az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen leány koponyaalapú törést szenvedett. Ferenczi Klára anélkül, hogy eszméjét visszanyerte volna, belehalt sérülésébe. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy Ferenczi Klára holdkóros állapotban felkelt az ágyából, felnyitotta emeleti szobája ablakát és így zuhant ki a kertben felhalmozott téglarakásra.

Igen szép eredménnyel zárult a Patronage Egyesület gyűjtése

Vasárnap, október hó 13. napján rendezte a debreceni Patronage Egyesület ez évi gyermeknap gyűjtését, az elhagyott, szegény apátlan-anyátlan gyermekek téli felruházására. A gyűjtésre az időjárás kedvező volt. Valóban szép eredménye a gyűjtő urnák és leányok fáradságának, mert a gyűjtött összeg jóval meghaladja a 2000 pengőt. A gyűjtés pontos eredménye: 2193 P 31 fillér.

A gyűjtött összeg urnacsoportonként a következőképpen oszlott meg:

1. Pasage előtt Sass Béláné, Tankó Béláné és Tarpay Béláné csoportja: 643 pengő 50 fillér.
2. A Kaszinó előtt Fráter Erzsébet és Gardá Dezsóné urnák csoportja: 343 pengő 02 fillér.
3. Egyetemi klinikánál Papp Károlyné és dr. Belák Sándorné urnák csoportja: 192 pengő 1 fillér.
4. A ref. templomok előtt Balogh Istvánné és dr. Sallay Lajosné urnák vezetésével a Templom Egyesület gyűjtése: 107 pengő 07 fillér.
5. Vasúti nagyalomásnál dr. Székely Ferencné és Hegedűs Károlyné urnák csoportja: 162 pengő 64 fillér.
6. Régi bábaképezdénél az I. sz. gazdasági iskola növendékei Lévy Irén és Csanády Katalin urnák vezetésével: 154 pengő 82 fillér.
7. Szent Anna uccán özv. Zoltán Ödönné urna csoportja: 131 pengő.
8. Az iparostanonciskola növendékei gyűjtése Szabóné Faragó Emma igazgatónő vezetésével: 146 pengő 59 fillér.
9. Halassy Mariska színésznő vezetésével a színészek gyűjtése: 93 pengő 83 fillér.
10. Az Arany Bika előtt Bárdoss Gézané és Suhajda Béláné urnák csoportja: 85 pengő 30 fillér.
11. Vasúti kisállomáson Buchwald Andorné és özv. Jörg Józsefné urnák vezetésével: 43 pengő 43 fillér.
12. Kossuth és Piac ucca keresztje-

sénél László Béláné urna vezetésével: 35 pengő 68 fillér.

13. Hungária kávéház előtt Emerich Zsigmondné urna csoportja: 27 pengő 78 fillér.

14. Piac és Csapó ucca keresztjeznél Palotay Lajosné csoportja: 26 pengő 65 fillér.

Ezenkívül megváltási jelvényekből külön gyűjtöttek és befolyt özv. Sass Béláné 275 P, Fráter Erzsébet 140 P, Münnich Aurélné 27 P, Molnár Ferenc nagytisztelű ur az iskolák utján 29 P 50 fillér, Koncz Aurélné urna 17 P és Szabóné Faragó Emma 50 P.

A gyűjtő napra nem volt semmi kiadás, mert minden tárgyat, ami ki lett sorsolva az urhölgyek adták össze, így a gyűjtött összeg teljes egészében rendelkezési céljaira lesz fordítható.

Hogy a gyűjtés így szép eredménnyel záródott le, az köszönhető elsősorban a gyűjtésben résztvevő urnák és urleányok fáradságtalan munkásságának, de köszönhető dr. Balogh Béla kir. törvényszéki tanácselnök, mint az egyesület elnöke és özv. Sass Béláné és Fráter Erzsébet társelnökök fáradságot nem ismerő agilis tevékenységének is, akik a gyűjtő napot megelőzően már hetekkel fáradságot nem ismerve szervezték az egyes urnacsoportokat, végezték az előkészítő munkákat és ezáltal biztosították a valóban szép eredményt. Így most már a Patronage Egyesület abban a helyzetbe jutott, hogy majd a hidegebb idők beálltával többszáz iskolába járó szegény árva gyermeknek adhat egy-egy darab meleg téli ruhát, amint ezt az előző években is már tette.

Mindazon urhölgyeknek és urleányoknak, akik a gyűjtésben résztvettek és fáradtak ezen igen szép eredmény létrehozásában, továbbá mindazoknak, akik bármilyen módon is hozzájárultak a gyűjtés sikeréhez, ezúton is a leghálásabb köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

A vasárnapi gyűjtésről. Nagy közönség lesi a szerencsekerék forgását.

Le kell törni a kamatuzsorát

Agyán Béla igazságügyi államtitkár beszámolója. — Zsitvay igazságügyminiszter: az igazságügyi kormányzat tudni fogja kötelességét. — Angyán államtitkár bejelentette, hogy a kormány egymillió dollárt szavazott meg termények központi bevásárlására.

Bécs, okt. 14. Agyán Béla igazságügyi államtitkár vasárnap tartotta képviselői beszámolóját a békesi választókerület két nagy községében: Békesen és Mezőberényben. A beszámolón résztvett Zsitvay Tibor igazságügyminiszter és az egypártú több tagja. A beszámolón először Angyán Béla államtitkár szólt fel:

— Soha sem voltam — mondotta többek között — és nem is leszek barátja annak, hogy a bajokat s azokat a súlyos kérdéseket, amelyek közéletünket dominálják, szépitgeszük és takargassuk, azonban a magyar gazdasági élet betegségeinek speciális okai is vannak. A speciális magyar bajoknak két legfőbb oka van. Az egyik: az értékesítés nehézségei, a másik: a termelési költségek megnövekedése. Örömmel kell megállapítanom, hogy az export megszervezésére ez a kormány mélyreható intézkedéseket fogantatott az export-intézet felállításával s hogy a világgiazi és hazai árak közötti disparitás megszüntetésére a legutóbbi minisztertanácsok egyike határozott el egy nagyon fontos intézkedést, amikor egymillió dollárt szavazott meg a termények központi vásárlására.

— A termelési költségek emelkedése egyik oka a súlyos közterhek, amelyek alatt most nemesak a különböző adókat, hanem a sokszor megindokolatlanul magas vámokat értem. Örülünk kell, hogy a kereskedelmi miniszter a vámtörvényt revizió alá veszi.

— Le kell törni a kamatuzsorát. Itt türehtetlen uszora folyik: a magas kamatok mellett némely hitel-szervezet még súlyos mellékszolgáltatásokat is követel.

— Azt látjuk, hogy olyan hangok is hallatszanak a közéletben, amelyek a tárgyilagosságot nélkülözik. Az általános titkos választójog következtében sem a buza nem lesz drágább, sem a kamat nem lesz olcsóbb; ezeknek a kérdéseknek semmi köze sincs egymáshoz. Magyarország igenis demokratikus államformában él. Igaz, hogy nem abban a szociáldemokrata értelemben, melyet a nyugat felé kacsingató áramlatok szeretnének s a demokratikus fejlődés sines befejezve úgy, amint azt a hatalmas államokban látjuk, de ebből még nem következik az, — tagadom, — hogy az országnak feudális, oligarchia kormányzata van. En is hive vagyok az általános, titkos választójognak, de a nemzet érdekei ellen való bűnnek tartanám annak minden átmenet nélkül való bevezetését. Ez a sötétbe való ugrás lenne, mert gondoljuk meg, hogy még egy millió analfabéta van az országban.

— Azt is mondják, hogy azért nincsen demokrácia, mert nincs sajtószabadság. A kormány már megteette itt is a szükséges intézkedéseket s olyan sajtótörvénnyel jön, — mely megszünteti a kivételes hatalmon alapuló jogokat. A törvényhatósági választások rendjén már érvényesül a titkosság. A kormányzatnak továbbra is fokozatosan kell előrehaladnia, az ország érdekeinek szigorú figyelembevételével, a demokratikus fejlődés útján. De ne jöjjenek bizonyos urak azzal a fenyegetéssel, hogy ha a nyugati demokrácia nem valósul meg a legnagyobb mértékben, akkor forradalom lesz. Ezeket a hangokat már hallottuk 1918-ban és okultunk belőlük. A kormány ma tudni fogja kötelességét a rendbontókkal szemben. A társadalomnak kötelessége, hogy megőrizze higgadságát a súlyos viszonyok közepette is. Tartson távol a társadalom magától minden tetsze-

tős jelszót és egyedül azt nézze, hogy mit parancsolnak az életnek örök törvényei.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Zsitvay Tibor igazságügyminiszter lépett lelkes éljenzés közben a polgárság elé s többek között ezeket mondta:

— Nagyon helyesen és jól mondta legelső és fáradságtalan munkatársam, hogy ma nem a jelszavak közti válogatás van előtérben, hanem a gazdasági kérdések számtalan nehézsége.

— A nehéz gazdasági helyzetnek egyik főoka a pénzhiány. A kormány előre látta ezt s idejében gondoskodott is a pénzszükségletéről. — Nem a kormányom mulott az, hogy ma pénzbőség helyett pénzszűke van az országban.

— Különös uszorát látunk ma az országban. Ismét akadnak tényezők, amelyek nem tudják belátni, hogy elmúlt a konjunkturális haszonserzés lehetősége.

— Mindenekfelett és mindenekelőtt a hazára kell gondolni. Senki se akarjon máról holnapra meggazdagodni, mikor a nemzet nagy többsége végtelen nehézségekkel gondol a következő napra.

— Ha a gazdasági eszközök nem vezetnek egyedül célra, az igazságügyi kormányzat tudni fogja a maga kötelességét. Ez nem azt jelenti, hogy márol holnapra kemény kamattörvényt hozok, de előjöhöz ennek az ideje. Ezt üzenem azoknak, akik ráfeksznek a magyar gazdasági életre s csak a maguk hasznát nézik.

— Hol van ma feudális uralom és demokráciaellenesség? Hiszen éppen ez a kormány volt az, amely a feudálisizmusnak utolsó látszatát is eltörölte, amikor a főrendiházat megszüntette s helyébe olyan főrendiházat léptetett, amely sokkal demokratikusabb összeállítású, mint az angol lordok háza.

— Ez a kormány hozta be a titkos választói jogot a törvényhatóságok területén. Nem vita ma már, hogy ez előbb-utóbb ki fog terjeszkedni az országos választásokra is. Azt azonban, hogy hogyan és mikor, — nem egyesek fogják megmondani, hanem az ország túlnyomó többsége, mely a polgári és kisgazda pártban tömörül s amely — meggyőződésem — hogy ezt a kormányt támogatja. (Helyeslés.)

NYOLC PROTESTÁNS VEZÉREMBERT TISZTELETBELI DOKTORRÁ AVATTAK SOPRONBAN

Vasárnap nyitotta meg a tanév a soproni evangélikus egyetemi teológia kar s az alkalomból a pécsi Erzsébet egyetem, — amelynek hittudományi tagozata Sopronban működik, — ünnepélyes közgyűlést tartott. A közgyűlés keretében felavatták a hittudományok tiszteletbeli doktorává a protestáns egyházi élet nyolc vezérémbert: Prónay Dezső báró tb. ev. egyetemet s felügyelőt, Geduly Henrik, Kapi Béla, Raffay Sándor dr. ev. püspököt, Ravasz László dr. ref. püspököt, Schneller István dr. ny. egyet. tanárt és Kiss Ferenc dr. debreceni egyetemi tanárt. Délután a fakultás most készült épületének alapkövét tették le. A kaszinó dísztermében zaj-

Csapó ucca 67. szám
Bálint József asztalos
ajánlja saját készítésű bútorait

Gallért Simontffy ucca 7. szám a. tisztítanak legszebben és legolcsóbban. 00000000

Oriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra a hősi halált halt Ollinger Béla százados földi maradványait

Tegnap hajnalban érkezett meg a koporsó Olaszországból s déli katonai pompával temették.

Egy hős magyar katona ismét hazatért. Abban a magyar földben nyugosza örök pihenését, a melyért életét adta. Eggyel több hősi por a magyar rabföldben, eggyel több feszítő erő, mely előbb több szétpartantja az árulással rárakott bilincseket.

Ollinger Béla százados az olasz fronton hősi halált dicsőült, olasz földről hozták haza pihenni tegnap hajnalban. A vaskoporsót díofába burkolták, s a hős katona tetemeit ott ravatalozták fel az állomási raktár előtti szabad térségen.

Déli 12 órára tüzték ki a temetést, de már egy órával előbb hatalmas embergyűrű vette körül ezt a helyet. Sokan ismerték itt Ollinger Bélát, s aki ismerte, szerette is. — Most mindenki eljött, hogy utolsó bucsut vegyen tőle.

Nagy csapat rendőr tartotta fenn a rendet a tömegben.

A ravatal körül a család foglalt helyet. Középen özvegy Ollinger Béláné. Ennyi esztendő alatt sem hegedtek be a nagyon fájó sebek, sőt most, hogy a legszeretettebb lény hamvai közelében vannak, még égőbben fáj, még jobban sajnál. Alig van szünete a zokogásának. Hiába a vigasztaló szó, hiába az őt körülölelő szeretet, akít elvesztett, nem adja vissza többé senki.

Pedig sokan eljönnek, hogy enyhítsék részvétükkel Ollingerné fájdalmát. De minden újabb részvételtjes kézzszorítás olaj a fájdalom tüzeinek oltárán.

A volt 3-as honvédek nagy küldöttséggel jelentek meg a temetésen. Zivuska Ferenc, a délceg honvédezzredes áll a deputáció élén. A rendőrség tisztiküldöttsége is megérkezik Lám Dezső h. kerületi főkapitány vezetésével.

Katonai pontossággal érkezik meg a helyőrség igen nagy számú tisztiküldöttsége, melyet Horváth László tábornok vezet.

Horváth László tábornok odalépett Zivuska Ferenc 3-as honvédezzredeshez s őszinte részvétét fejezte ki a körletparancsnok nevében is. Majd a két katona keményen keztszorított egymással s végül Horváth tábornok így szólt: — Fajdalmunkat csak az enyhíti, hogy végre ismét magyar földben nyugodhatik.

Ezután elhelyezte a gyönyörű koszorút a virágokkal borított ravatalra, majd az özvegyhez lépett, akít részvételtjes szavakkal vigasztalt.

A koporsón és körülötte koszorúk, csokrok, virágok tömege. — Azontúl kétoldalt fegyveres katonák állnak őrt, mellettük egy-egy sor altiszt.

A ravatal lábánál hatalmas babérkoszorú, előtte kisebb ugyan- csak babérkoszorú, mindkettőt Budapest helyezették a koporsóra. Maga a főváros is nagy cser- és örökzöld koszorúval áldozott a hős emlékének. A szalagon ez a felírás áll: „Isten hozott!”

A következő koszorukat láttuk a ravatal körül: Margit, Bélánéknak — Mama, Apa és Béla, Hősünk pihenj meg a hazai földben — Csanak Jenő és családja, Felejthetetlen kedves Bélánéknak — Róza néni, Anna, Kálmán. Hazai föld csendes ál-

ben álmodj békén boldog nagy Magyarországról — Szerető emlékezéssel Sesztina Jenő bácsid és Margit nénid, Emléked kegyeletes szeretettel őrizzük — Veszprémy Zoltán és neje, Kegyelettel — Debreceni 6. honvéd vegyes dandár Parancsnokság, Mélyszéges részvéttel — Debreceni Mansz. Kegyelete jeléül — Debreceni 3-as honvéd csoport, Kegyelettel — A m. kir. 3. honvédezzred parancsnokság, Adjon a magyar föld nyugodalmat — Dr Gergely Jenő, Kegyelettel — Mansz. Internátus, Utolsó üdvözléssel — Olga és Lajos, Béla bácsinak — Czicsuska és Duduka, Szeretettel — Mariska néni és Maczi, Szeretettel kedves Bélának — Jancsi, Kegyeletes szeretetünk mellett fogadjon örök álomba a hazai föld — Özv. Tóth Béláné. — Budapestről a koporsó érkezett 2 babérkoszorú és 1 élővirágkoszorú Isten hozott felirattal.

A temetést Fehértói tem. váll. rendezte.

A temetési szertartást maga dr Lindenberger János prépost plébános végzi. Csendesen imádkozik, majd beszenteli a koporsót. — Ebben a pillanatban felhangzik a diszszázad parancsnokának, Burger századosnak tisztelgést parancsoló vezényszava.

A katonák feszesen tisztelegnek a hősi halott emléke előtt. Burger százados vállán keresztül széles gyászszalag van vetve.

Lindenberger és a család tagjai térdre berulnak. Ollingerné zokogva imádkozik. Aztán felségítik a földről. — Odahajol a koporsóhoz, s mintha az, aki benne alszik, érezné, kezével simogatja a koporsó barna fáját. Alig tud megválni régen várt kedves halottjától.

Megindul a gyászmenet. Elöl négy diszruhás lovasrendőr, utána a diszszázad, a katonai zenekar. A sok virágot és koszorút a temetkezési autó és az ezt követő pompás fekete halottas kocsis viszi. A koporsó és a halottaskocsi üvegfalai között is virággal bélelik ki a teret.

A gyászkocsit oldalt katonai őrség kíséri. A rokonok és jóbarátok tömege halad a kocsis után, majd a tisztikar következik s a menetet ismét katonák csapata és igen hosszú kocsisor zárta be.

Ollinger Béla százados temetése. — Katonák sorfala között viszik a koporsót. — Utána az özvegy és sógornói.

SARG

KALODONT

Szebb fogak
Egészséges fogak
Üde lehelet.

A város jórészen végig az emberek sorfala állott, amerre a menet elhaladt.

A honvéd temetőbe megérkezve ismét katonai őrség között vitték a koporsót a sirhoz. Ollinger Béláné haladt a koporsó mögött, s amikor a földbe bocsátották a barna fakoporsót, lerogyott ő is a földre. Csanak Béla és Csanak Géza alig bírták tartani a fájdalmában vergődő urasszonyt.

Lindenberger prépost plébános két lépéssel arrébb térdreereszkedett s csendesen imádkozott az elhunyt hős katona lelkiüdvéért. Imája befejeztével marék rögöt dobott a sirba. Azután az özvegy hívására melléje lép és Ollingerné

görcsös zokogással borult a főpap kezére s többször forrón megcsókolta azt. Lindenberger szerető szavakkal vigasztalta az összetört özvegyet, akít Csanak Béla és Csanak Géza mindenáron elakartak vinni a sirtól.

— Jó, megyek már Gézi, megyek már... — ismételte Ollingerné zokogva, de nem volt képes helyéről elmozdulni. Könnyekkel tele-sirt zsebkendőjét utolsó üdvözléssel a koporsó után dobta s hagyta magát elvezetni a sírgödör mellől, a melybe dübörögve hullottak be a mindent elenyészítő rögök.

Ollinger Bélát eltemették, hogy itthon ne zavarja többé semmi örök álmát.

Az Egységspárt 38. körzetének gyűlése

Folyó hó 13-án, vasárnap délután 5 órakor az Egységspárt 38. körzete igen népes értekezletet tartott a vágóhid mellett Bihari-féle vendéglőben, ahol a szavazópolgárok zsúfolásig megtöltötték a vendéglő helyiségeit. Dr Bögel József elnök megnyitó beszédében történelmi összehasonlításokkal bizonyította be, hogy hova vezetett és vezet a jelszavas politika. Szólt az újabb pártalakításokkal járó következmények lehetlenségéről és kitért a kertségek és külsőségek fejlesztésének a fokozatos kiépítési lehetőségeire. Kérte a polgárokat, hogy egy zászló alatt testvéri megértéssel, szeretettel segítsük diadalra juttatni a gazdasági talpraállítás mellett kitaró és dolgozni akaró jelölteket.

Utána dr Lukács József főgimnáziumi igazgató közvetlen, elragadó beszédében idézetekkel s az életből leszűrt események csalhatatlan igazságával megmutatta az utat, amelyen minden gondolkodó és következetes polgárnak haladni kell. A remekbe szabott, tapsokkal kísért beszéd annyira frappirozta

az egybegyűlteket, hogy bárha a gyűlés még a közepén tartott, az egész közönség elénekelt a Himnusz.

Az ének után Benedek Sándor főmérnök a Máv. műhely költőlelkű szónoka mondotta el mély szántású, lelkébe kapó, szépen felépített beszédét, amelyet a közönség hálás, szünni nem akaró tapsai honoráltak. Németh Lajos Máv felügyelő, a 31-es körzet agilis elnöke buzdította a polgárokat, hogy tartsanak ki az Egységspárt jelöltjei mellett.

Szabó Miklós iskolaigazgató lelkisítő beszéde után dr Bögel József a tartalmas és igazán magas színvonalon álló gyűlést Hadházy főispán és Vásáry polgármester elzetésével berekesztette.

Gyűlés után a társaság nagy része a Nagyházi zenekara játéka mellett sokáig együtt volt, szavakat, kuplék, mókák tették kedvessé az est további részét. De hogy a fényesen sikerült estről mindent megemléstünk — s hogy a célzatosságot ne is keressük — a söntésben számtalan hosszú lépések és fröccsök eredményeként egy sárgabőr kabátos legény torkaszakadtából éltette Jánosy Zoltánt. A társaság a helyzet komikumán sokáig nevetett.

HIRDETÉNY A TÖRVÉNYHATÓSÁGI VÁLASZTÁSOKRÓL.

A 4065—1929. B. M. elnöki számú rendelet alapján közhírre teszem, hogy a m. kir. belügyminiszter az összes választók közül választandó törvényhatósági bizottsági tagok választásának a folyó évi október hó 27-ére kitűzött határnapját a folyó évi november hó 3-ik napjára halasztotta.

A legtöbb adót fizető tagok választásának határnapja változatlanul marad és így az a folyó évi október hó 18-ik napján a városháza közgyűlést termében reggel 8 órakor kezdetét veszti.

Dr. Vásáry István s. k.,
polgármester.

Porszívó és parkettgépek
már 160- pengőtől kaphatók. 250 és 4- pengőért bérbevetők.
Kitűnő kerékpár és írógépek eladása.
SOLTESZ, HATVAN UCCA 1. SZAM. -- II. KAPU 25.

Herman Ottó emlékünnepegy Lillafüreden

Csendes őszi eső szemerkél. Lassan hullanak a cseppek a sűrű fenyő boltzatról, amely ünnepélyes félhomályt terjeszt az egyszerű, borostyánnal és szőlővel befuttatott nyári lak körül. A vízesepek koppantását, kis hegyi patak csobogása kíséri, amely itt kanyarog keresztül a páfrányokkal s ritka szép hegyi növényekkel beültetett kis kerten.

Ritka látogatói vannak most e kis nyárilaknak, Peleházának, a nagy Herman Ottó egykori kedvenc lakóházának. Népes ünnepelő gyülekezet. Ünnepélyes a külsejük, de az ünnepélyes pallanat szent áhitata is megihlette a lelkeket.

A magyar tudományos világ s a természettudományi intézmények legkiválóbb képviselői gyűltek most itt egybe, hogy áldozzanak az utolsó magyar polihisztor emlékének, márványtáblával látva el azt a kis házat, a Peleházát, ahol a magyar természettudományok világhírű nagy mestere életének legboldogabb óráit töltötte.

A Magyar Ornithologusok Szövetsége gyűjtötte itt egybe a madártan művelőit, hogy áldozzanak atyamesterük emlékének, de ép Herman Ottó sokoldalú munkássága hozza magával, hogy emlékéit ünnepelendő itt látjuk a természettudományok majdnem összes ágazatának a képviselőit.

A N. O. Sz. elnökének, dr. Navratil Dezsőnek megnyitó és üdvözlő szavai után Pfeiffer Gyula min. tanácsos, a földművelésügyi miniszter képviselője mond rövid alkalmi beszédet s engedélyt ad az emléktábla leplezésére. Láthatóvá lesz az egyszerű márványtábla, amelyen aranybetűk hirdetik az errejárónak a nagy ember emlékéit a következő módon:

Herman Ottónak, a magyar ornithologia atyamesterének. sz. 1835, meghalt 1914-ben. Hálája jeléül emelte a Magyar Ornithologusok Szövetsége. 1929 október 10.

Ezután jönnek az egyes tudományos testületek és intézmények képviselői, akik az emlékezés és a hála babékoszoruját és virágait helyezik el az emléktábla alá pár hálás szó kíséretében. Megható, poétikus emlékbeszédet mond azonban itt mindjárt dr. Györfly István, a szegedi egyetem rektora, aki a magyar pusztaságról hoz egy költői árványhaját, onnan, ahol Herman Ottó a magyar pásztorélet ősi emlékeit gyűjtötte össze oly szép bokrétfába.

Mint a madártan barátja és a nagy mester nagy tisztelője küldi az emlékezés és a hála koszoruját József főherceg is.

De nem hiányoztak e megható ünnepségről Pelekháza kertjének és környékének az őslakói sem; a ragyogó szemű pelék, a fürgé mókások s az őszi pompában ragyogó erdő itt maradt dalosai sem. A patak csobogásába a vörösbegy annyira ideillő éneke, a sűrű fenyőolombzatban bujkáló őzlapát és tarajos királynők és cingék egyszerű, de mégis annyira kedves cingése a lehető legszebb kíséret e megható ünnepélyen.

Ezután az egész ünnepelő gyülekezet a Palota-szálló pompás dísztermébe ment át, ahol kezdődött a Magyar Ornithologusok Szövetségének a Diszgyűlése, amelyen dr. Navratil Dezső elnök megnyitóját után 8 előadás, a tudományok legkiválóbb kévi-

selői részéről, a nagy mester egy-egy működési irányát mutatta be. Itt domborodott csak ki kellőképpen a nagy ember zsenije és universalis tudása, amely lehetővé tette, hogy a term. tudományok annyira ágában örökéletűt alkothatott.

Matusovics Péter min. tanácsos Herman Ottó életét és működését, Csörgény Titusz, a Madártani Intézet igazgatója Herman Ottó egyéniségét ismerteti. Dr. Navratil Dezső, a M. O. Sz. elnöke a jelen levő Dressler professzor iránti figyelemből, aki a Német Ornith. Egyesület képviselője, német nyelven ismerteti Herman Ottót, mint ornithologust.

Csiki Ernő dr., a Tudományos Akadémia képviselője, a bogarász és pókász Herman Ottót ismerteti. Madarassy László dr., a Néprajzi Múzeum igazgatója, ismerteti Herman Ottó néprajzi kutatásait, a pásztorélet és a halászat ősi emlékeinek a felkutatására vonatkozólag. Különösen érdekesek és meghatóak voltak Herman Ottó eredeti naplójának részletei, amelyek alföldi élményeiről s eredményeiről szóoltak.

Majd dr. Unger Emil a halbiológus Herman Ottót ismerteti, aki ebben is halhatatlant alkotott. Dr. Vigh Gyula geológus, a praehisztórikus Herman Ottót ismerteti, akinek ép itt a Szinva völgyében megkezdett és végzett kutatásai korszakalkotók voltak a jégkorszakbeli ősember történelmének az ismeretében.

Végül jött az erdélyi Dobay László, aki a nagy mester oológiai (tojástan) munkásságát ismertette.

Majd következik a díszbéd a kincstári szállóban, ahol az erdészeti kincstár látta vendégül a kongresszus tagjait. Itt, ahol az ország különböző pontján — és sajnos most megszállott területen is lakó ornithologusok is a fehér asztalnál is kimélyítették a baráti érintkezést, amelyet a szakirodalomban és levélileg már régóta folytatnak, az elmés és megható felköszöntőknek egész sora hangzott el.

Ehéd után a páratlan szépségű modern Lillafüred zseniális alkotójának, Pfeiffer Gyula min. tanácsos kaulauzólása mellett megtekintette a társaság az újonnan feltárt és rendezett csepköbarlangot, amely különleges képződményeivel egyedül áll az egész országban.

Késő délután folytatja a most már madártani kongresszussá átalakult díszgyűlése a munkáját.

Először még két kedves, Herman O. reminiscentiákkal teli előadás hangzik el. Egyik Bodnár Bertalané, aki diákkori találkozásáról beszél, amikor H. O. az Ecsedi-láp mocsaraiban kaulauzolta, a másik pedig Meszlényi Pál Ó volt az a szerencsés ember, aki a nagymestert, sokszor s hosszabb ideig vendégül láthatta úriházában, a Velen-céltó partján. Elragadtatással mondja el, az ő közvetlen modorában, hogy milyen tisztelettel s hódolattal vették körül Herman Ottót a külföld legnagyobb ornithológusai, akik többek között a második nemzetközi ornithologia kongresszus alkalmával is az ő szülei házában a vendégszeretetét élvezték. Megható, kedves élmények, s képek egy elmúlt korszakból.

Ezután jön a nívós, értékes szakelőadások hosszú sora. Mindeniket

szakszerű hozzászólások diszkussziók követnek, amiknek vége nem szakadna, ha az elnök az idő előrehaladottsága miatt be nem fejeztetné. Itt látszott meg, hogy tudományos szempontból mily óriási értéke van az ilyen összejöveteleknek, ahol a személyes ismeretek ápolása, a tapasztalatok kieserlése s az egyes speciális előadásainak, figyelemzeteinek tanító és felvilágosító hatása, mind oly értékes eredmények, melyek nagyon is megokolják az ilyen vándor gyűlések s kongresszusoknak minél gyakoribb tartását, — lehetőleg mindig az ország más-más pontjain.

Az előadások még a kedélyes hangulatban lefolyt vacsora után is tartottak, mert a vendégek nagy része másnap elutazott. Pedig az első nap a felhőbe, esőbe burkolózott Bükk másnap a legpompásabb őszi verőfényben mutatja be az őszi erdő csodás színeit. Soha ilyen pompás, színes keretje, s háttere nincs a Lillafüred csodás építményeinek, szőlő és fenyő a színek minden árnyalatával vonják be a hegyoldalakat, páratlan keretet adva a völgy mélyén zöldelő pisztrángos tengerszemnek is.

A természet leghűbb rajongói, akik a szabad természetben is látni akarták

az őszi bükkös madárvilágát, dr. Nagy Jenő vezetésével délelőtt felmentek a Hollósetőre, amely alkalommal körülbelül 2 madárfaj került a megfigyelők szeme elé. Sajnos, hogy a mézkesztrtek s falak ritka madarát a hajnaladarat, nem volt alkalmunk távcsővégre kapni.

A kis csapat délután a pisztrángoktól burványló Hámori-tavat s környékét tekintette meg, azután pedig felment a híres Szeléta-barlangba, melynek öblös, misztikus homályában ásitó üregeiben senki sem tudja magát kivonni azon érzések hatása alól, — amelyek meglepik az ember lelkét a jégkorszakbeli ember tanyáján. E barlangban kezdte meg Herman Ottó az ő világraszóló őstörténelmi kutatásait.

Az országos, — sőt nemzetközi — jellegű emlékünnepegyen és kongresszuson Debrecenből résztvettek a Tisza István Tudományegyetem részéről dr. Hankó Béla egyetemi tanár, az erdőigazgatóság részéről Kovássy Kálmán erdőigazgató és a ref. Kollégium, Tisza István Tudományos Társaság és a Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület képviselőiben dr. Nagy Jenő ref. kollégiumi atnár.

Hlinkák tiltakoznak a cseh tulkapások ellen

Prága, okt. 14. Hlinka András táviratot intézett Massaryk cseh köztársasági elnökhöz és az igazságügyi miniszterhez és táviratában tiltakozik a cenzura és tulkapások ellen. Megállapítja továbbá, hogy Szlovákiában a demokrácia és a liberálisizmus üres frázis csupán.

Hodzsák miatt lemondott a pozsonyi polgármester.

Prága, okt. 14. Okanyik pozsonyi polgármester lemondott. A lemondását azzal indokolja, hogy nem tudja tovább nézni Hodzsák korrupt kormányzását és inkább lemond.

Fedák Sári sofförje halálra gázolt egy napszámost

Budapestről jelentik: Fedák Sári safförje, Pap Albert tegnap délután Pestszentlőrincről jövet a garázsba hajtatott a művész úres kocsiával, amikor az Üllői úton két ember jött összefogózkodva, az autóval szemben. A sofför a délután homályában későn vette észre a szembehaladókat, nem fékezett idejekorán

s az egyik embert: Székely Lajos, 50 éves napszámost elütötte. Székelyt a Szent István kórházba szállították, a soffört pedig őrizetbe vették. Fedák Sári az esti órákban értesült a szorencesitleneségről és érdeklődésére azt a választ kapta a kórháztól, hogy az áldozat állapota reménytelen.

Agyonszurta és kettéfürészelte a leányt, aki nem szerette

Meiningen, okt. 14. Viszonytalan szerelem miatt Stockheim-ban — Unterfranken — egy 20 éves leány leszurta 24 éves leányrokonát, a holttestet kettéfürészelte és elrejtette egy szalmakazal alatt. Mikor a gyilkosságot felfedezték és a gyilkost le akarták tartóztatni,

lövöldözött üldözőire és az utolsó percben is késsel védekezett. — Végül is sikerült megkötözni és csendőrök kísérték végig a község főutcáján. — Az emberek dorongokkal felfegyverkezve megtámadták és félholtra verték a gyilkost.

ROGEN ALEZREDEST, AZ ISMERT VÍVÓBAJNOKOT DEBRECENBE HELYZETÉK ÁT.

Rogen alezredest, a Tiszti Vívó Club ismert tagját, aki egyik legjobb kardvívónk, felettes hatósága Debrecenbe helyezte át. A szépen fejlődő debreceni vívósportnak kétségtelenül igen nagy nyeresége Rogen alezredest debreceni tartózkodása, mert valószínű, hogy a kitűnő vívó itt sem marad tétlen és aktív módon részt vesz városunk sportéletében.

Rogen alezredest klubtársai eltávolítása alkalmából, meleg ünneplésben részesítették.

ROBBAN A BOMBA SZÓFIÁBAN.

Szófia, okt. 14. Egy bormérésben, amely egy menekült macedon tulajdona, felrobbant egy bomba, amelyet az ablakon keresztül dobtak be. — A helyiségben kevesen tartózkodtak, de öt ember így is megsebesült. A merénylők megszöktek.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÁS A LEGJOBBAK!

SZINHÁZ ÉS MOZI

CSOKONAI SZINHÁZ MŰSORA:

Kedd: Mit susog a fehér akác?
Bérlet B.
Szerda: Mit susog a fehér akác?
Bérlet C.
Szerda délután 3 órakor: **Az új földesur.** Ifjúsági előadás.
Csütörtök este: **Mit susog a fehér akác?** Bérlet D.
Csütörtök délután 3 órakor: **Tábornok.** Kardoss Géza felléptével. Zóna előadás. Olesó helyáram.
Péntek este: **Szövik az asszony.** Bérletszűnet.
Szombat este: **Kék mazur.** Operett Bérletszűnet.
Vasárnap délután fél 4 órakor: **Orfeusz a pokolban.** Mérsékelt helyáram.
Vasárnap este fél 8 órakor: **Szövik az asszony.**

A színház igazgatósága tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy az esti előadások pontosan fél 8 órakor kezdődnek.

Mit susog a fehér akác

Operett bemutató.

Vasárnap este telt ház előtt mutatta be a Csokonai színház Erdélyi Mihály új operettjét, mely magán viseli a gyári operett minden hibáját és minden elfogadható fogását. Ha nem olyan szereplők játszották volna a darab szerepeit, mint amilyenek alakították, bizonyára teljes esőddel végződött volna ez a darab is, mint annyi ujkeletű, gyáripari munkája a mai színpadi szerzésnek. Egyetlen méntsége ennek a darabnak, hogy tucattjával állítják ma már elő az efféléket. S bizony nem kevés megpróbáltatás elé állítják vele

„Meteorban” szerdán: Csak felvételnek! „Nászjé hármashan” 8 felvonásban. Lotte Loring és Andre Mattonival és „Hat szép leány éjjeli szállást keres” Vigjáték 7 felvonásban Verebes Ernővel. Előadások: 6 és 8 órakor.

Mozgósínházak műsorai.

Vigszínház:

Hétfő, kedd. Október 14 és 15. A legszebb magyar tárgyú világfilm!

Mikszáth Kálmán és Harsányi Zs. világsikerű arató színműve. Bolváry Géza mester rendezése: **A NOSZTHY FIU ESETE TÓTH MARIVAL.**

Magyar társadalmi életkép 10 felv. Főszereplők:

Verebes Ernő, Evelyn Holt, Székely Ibolya és Ivor Novello. Az előadásokon a kísértő zenét a híres cigányprimás: Kiss Béla és zenekara szolgáltatja.

Kisérők: **Paramount világhírű** és Hajza a kombiné után, bohózat.

Apolló:

Hétfő, kedd. Október 14 és 15. Két attrakció! Egy előadásban! Kizárólag csak 16 éves felüliek nézhetik meg!

CALIGARI.

Bizarr történet, 6 felvonásban. Főszereplők:

Conrad Veidt, Werner Krauss, Lil Dagover és Fehér Frici. Megelőzi:

LE A FÉRFIAKKAL!

(Week-End vőlegény.)

Az élet kalandjai, 8 vidám felvonásban.

Főszereplők:

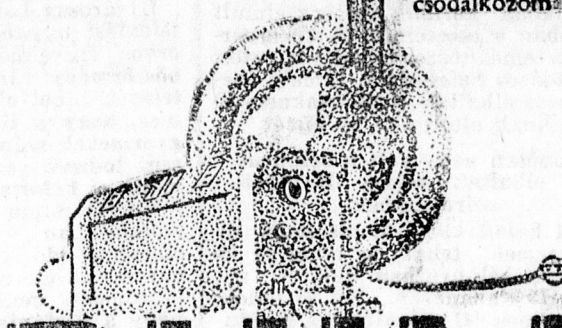
Werner Fuetterer és Elga Brink. Szerdától, Apollóban: „Hotel Potemkin.” (Fantasztikus történet.)

Bánky Vilma, Jean Angelo, Szőregy Gyula. Megelőzi: „Témpó Tom.” (Vig vadnyugati regény.)

Tom Taylor, a combok királya. Vigszínházban: „Matterhorn vértanú.” (A felleceek királya.)

Marcella Alberti. Megelőzi: „Az Amor-expressz.” Chaplin, Harold, Buster. „Vigvázatok!” (Vakmerő kalandok az expresszen.) Monty Banks (Pilot).

Művészi.

PHILIPS
Modern vevő
2514 ÁRA: P 520.-

„Mégis? En is nagy csodálójá vagyok, de rádióban? Nem... Várj csak egy pillanatra, kérlek...
„Nos kedvesem, chéz mit szölsz?
„Valóban elsőrangú, ezt nem is képzhetem volna, nekem valami egészen különleges készüléked lehet...
„Hát nem tudod, hogy ez egy Philips hálózati vevő?” — „Ugy, akkor már nem csodálkozom semmin...”

...és beszél az operabarát...

színes és közönséget. A Csokonai színház operett együttese derekas munkát végzett, mert ebből a gyenge holmiból elfogadható, takaros előadást hozott ki. A rendező keze meglátszott mindenütt, mit hálásan vehet tudomásul a szerző. Öletes, eleven, friss volt az előadás és a kiállításban igazán nem látszott meg a vásári árúnak kijáró dekoráció. Csanak karnagy dirigálta a darabot s amit a sok fajta és féle muzsika partitúrájából ki lehetett hozni, azt lelkiismerettel kihozta. Többet nem is lehetett ebből a muzsikából felszínre hozni, hiszen nyugodtan lehetne népdalegyvelegnek nevezni.

Szücs László szép tenorja elveszett ebben az előadásban, azonban remek játékaival pótolta azt, mit a komponista elfelejtett megalkotni. Erkel Gaby nagy intelligenciájú énekművésze érvényesült a legjobban. Játéka, éneke, a film-diva jól alkalmazott figurájában tökéletes művészetet hatott. Ferenczy Marien eleven, friss és csinos játékokat nyújtott a matyó leány éles eszéi alakjában. A darab uralkodó figuráját azonban Sugár Mihály vezette keresztül a darabon. Lelle, levigője és ize volt a darabnak. Misogának nem születtek a testére a rogyant olasz gróf s nem tudott mit kezdeni vele. Faludy Kálmán őszinte értékű humorral szólaltatta meg a falusi

százszor megénekelt szatócs alakját. Faludy új színekkel hozta ki a népszínművek boltosát. Takács Oszkár most megmutatta, hogy milyen figurák színrehozatalában van otthon. Kevés jelenete volt, de már szavai-ban is sikeres, szép alakítást nyújtott. Az együttes a legnagyobb ambícióval s az epizód szereplők is tökéletes kidolgozással járultak hozzá a sikerhez.

Külön meg kell emlékeznünk Sándor Zsuzskáról, aki helyes, matyós gyermekfigurában pompás táncvész segéről és színészi hajlamáról tett bizonyosságot. Erdeme szerint meg is újrázták. Bizonyára többször is találkozzunk még a legfrissebb és legkisebb művészeivel a Csokonai színháznak.

A színházi iroda jelentése: Eddig két estén került színre tett ház mellett a legfrissebb operett-újdonosság, a

Mit susog a fehér akác

Mindenki megelégedve távozott a pompás operett még pompásabb előadásáról. — A közönség nem tudja, melyik kedvencének tapsoljon, melyik számot ismételtesse meg. A színpadon játszó cselekmény állandó jökevben tartja a nézőteret, felvonások végén pedig tapsorkán szólítja a főszereplő a ragyogó

előadás főszereplőit.
„Az új földesur” szerda délutáni előadására elővételben elfogytak az összes jegyek. A szerda délutáni előadásra már semmiféle jegy nem kapható. A példátlanul álló, hatalmas érdeklődésre való tekintettel a színház igazgatósága úgy határozott, hogy halhatatlan meseköltőnk: Jókai Mór regényéből készült színművet, „Az új földesur”-at csütörtök délutánra is színre tűzte s így az eredetileg kitűzött „Tábornok” helyett csütörtökön délután 3 órakor

Az új földesur

is kerül színre. Jegyek a csütörtök délutáni, olesó helyáram előadásra már válthatók, a színház jegypénztáránál.

Pénteken, folyó hó 18-án megismétli a színház a ragyogó sikerű revü-operett, a

Szövik az asszony

előadását. A népszerű darab még a vasárnap esti előadásban szerepel. A színház részletes, illusztrált műsorát és a meseváltásokat közlő színházi hetilap, a Debreceni Színpad legújabb száma bő és érdekes tartalommal megjelent. Kaphatók számonként 20 fillérért a jegyszünetnél, az összes újságáros bódánál és az összes trafikokban.

Prohászka-ünnepély Debrecenben

A katolikus szociális missziós társaság vasárnap rendezte meg igen jól sikerült Prohászka ünnepélyét a katolikus gimnázium disztermében. Hat órákor már zsufolásig megtöltötte a katolikus társadalom igen előkelő sokasága a disztermet. A közönség sorában ott láttuk a többiek között: Láng Nándor egyetemi tanárt, vitéz Siposs Árpád altábornagyot, Ruffi-Vargha Kálmán felsőházi tagot, Halász Miklós és Széll László akadémiai tanárokat, dr. Lukács Józsefet, a piarista gimnázium igazgatóját, dr. Deák János tábori főlelkészt, Zalay János realgimnáziumi igazgatót, Bohuss Károly postai főfelügyelőt, továbbá a piarista gimnázium tanári kara és a világi papok közül számosan jelentek meg.

A műsor első pontja a Szent László Dalegyet vegyes karának énekével kezdődött. Az énekkart Kollwenz Rezső gimnáziumi tanár vezényelte s kitűnő összetanulással adta elő a vegyeskar Krisztus hét szava a keresztfán egyik részletét. Ezután Majoros Richard nagy hatással szavalta Sík Sándor Árvák című versét. A gondos kidolgozással előadott verset zajos siker követte.

Dr. Hauser Jánosné akadémiai professzor neje Beethoven Vezeklését interpretálta Göllner Jánosné kitűnő zongorakísérete mellett. Meleg csengetésű, tiszta hangjával nagyszerűen érzékeltette meg dr. Hauser Jánosné a kiváló dal szépségét.

A program középontja dr. Deák János tábori főlelkész ünnepi beszéde volt, ki Prohászka püspök jellemét és nemes életét jellemezte, majd a felekezeti béke szükségességét hangsúlyozta.

A hatásos beszéd után Piribauer Ferenc hegedűjátéka következett. A közönség nagy élvezettel hallgatta a művészi számot és zajos tapsban fejezte ki elismerését a művész iránt, valamint Piribauer Aranka iránt, ki a zongorakíséretet látta el.

Berényi Ágnes kiváló előadóművészzel szavalt el néhány Sík verset, megérdemelt nagy siker mellett. A műsor utolsó száma a Szent László Dalegyet vegyeskarának ének száma volt. A vegyeskar Krisztus hét szava a keresztfán ötödik énekét adta elő, Kollwenz Rezső kitűnő vezénylete mellett, igen nagy sikerrel. Előadás közben gyűjtést rendeztek a Prohászka templom felépítésének céljaira. A gyűjtés szép eredménnyel járt.

Szörme bundák

és prémőrök nagy választékban. Szörme-bundák javítását, alakítását jutányosan, a legjobb divatlap szerint készíti KÖVÁRY szűcs-mester. József kir. hg.-u. 3. Közvetlen a Bika-fürdő mellett.

Fürdőkádak gyermekkádak

Fürdőszoba berendezések, fürdőszoba pipere felszerelések állandó nagy és olcsó raktára

Fülöp Miklós üzletében
DEBRECEN, CSAPO UTCA 3
Telefon: 9-17.

A tifusz és más járványos betegségek pusztítása Hajdúvármegyében

Hajduböszörményben járványellenőrt állítanak be. — Böszörmény keleti részén olyan nagy a nyomor, hogy a tifuszban elhalt gyermekeket koporsó nélkül temetik el.

Hajdu vármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Tegnap délelőtt tartotta Hajdu megye közigazgatási bizottsága, a hivatalos ügyek miatt távol levő dr. Hadházy Zsigmond főispán helyett Pákozdy alispán elnöklésével ülést. Pákozdy alispán bejelentette, hogy Lányi Gyula pénzügyigazgató betegsége miatt nem jelenhetett meg az ülésen, bár — mint értesül — egészségi állapota javul.

Dr. Nábráczky Béla főjegyző terjesztette elő az alispán időszakos jelentését. Bejelentette, hogy a belügyminiszter elrendelte a törvényhatósági bizottságot újalakító választásokat. Az alispán a választásra vonatkozó intézkedéseket már megtette, a választási elnökök a hivatalos esküt már letették.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Ezután dr. Görgey Márton, megyei tiszti főorvos terjesztette elő Hajdu megye szeptember hónapi közegészségügyi viszonyairól szóló jelentését.

A vármegye népmozgalma, összehasonlítva az angusztni népmozgalmal, javult, amennyiben a születések számának csökkenésével emelkedett a természetes szaporodás száma.

Uralkodó kóralak volt az elmúlt hónapban a csecsemők és kis gyermekek emésztőszerveinek hurutos, gyulladásos betegsége, amely betegség az elhaltak közül csaknem 50 százaléknak oltotta ki az életét.

Különösen nagy volt a bélfurugban elhaltak száma Hajduböszörményben.

hol 61 halott közül 34 csecsemő és kis gyermek, tehát az elhaltak 55 százaléka bélfurugban halt el, azután Hajdunánáson, hol 24 halott közül 10-nek (41 százalék) és Hajdudorogon, ahol 29 halott közül 14-nek (50 százalék) a bélfurug oltotta ki az életét. Ez azonban nem szokatlan jelenség; a csecsemők és kis gyermekek közül nyáron, nyár utójában más években is számos áldozatot követel magának a bélfurug, ami bennünket arra kötelez, hogy az anya- és csecsemő-védőintézeteknek működési körét minél nagyobb területekre, így a tanyákra is kiterjesszük s lehetőleg vármegyénknek minden községében az intézetet felállítsuk. Ebben az irányban az Országos Stefánia Szövetség igazgató-ságával már tárgyalásokat is folytatok.

A hevenyfertőző betegségek közül a szamárhurut Egyeken van nagyobb mértékben elterjedve, ahol főleg az óvodaköteles kora gyermekek betegednek meg, míg a has-tifusz Hajdudorog, Tiszacséze és Hajduszávát községek kivételével Hajdu megyének minden városában és községében jelentkezett s Hajduböszörményben és Balmazújvároson — mint minden évben — ezuttal is igen nagy számban.

Sajátságos ennél a betegségnél az a jelenség, hogy a nyár végén, gyümölcsésvet idején, akkor terjed el nagyobb mértékben, mikor a legyek nagy tömegben körülöngylik a betegeket s azok evőeszközzeit, közegészségellenesen kezelt váladékait megszállják, majd tovább lépve megfertőzik az élelmiszereket. Megfigyelte a tisztifőorvos, hogy a betegség inkább a községek külső részén és egy csoportban lép fel, — nem nagy kiterjedésű területen, hanem ott, ahol a betegek közel fekszenek egymáshoz s a veszedelmes be-

tegség főleg olyan családoknál lép fel, akiknél a tisztasági ellenőrző vizsgálat alkalmával több kifogásai voltak a főorvosnak.

A tiszti főorvos ezután arra mutat rá jelentésében amit már fentebb is ismertettünk, hogy tudniillik a betegséget nem annyira a víz, mint inkább a legyek terjesztik s leghatásosabb védekezés ellene a föltétlen tisztaság.

A többi hevenyfertőző betegségek vármegyénkben szóróványosan fordultak elő.

A bodai golyvások jódosása tovább tart, láthatólag jó eredményrel, bár a jódosás eredménye az ivóvízzel való gyógykezelés eredményét nem éri el; attól távol marad.

Az orvosi jelentés kapcsán Görgey Márton ismertette, hogy Hajduböszörményben a tifusz eseteknél az egyszerűbb nép nem óvatos. Például a szegényebknél a betegeket látogatják s a beteg ágya szélére ülnek. A tifuszos betegek ürülékeit kiöntik az udvarokra s a legyek terjesztik a diszenteriót.

A főorvos felvilágosító szavai után a bizottság kimondotta, hogy Hajduböszörmény városában egy járványellenőrt fognak felállítani.

Újvárossy Lajos bizottsági tag a jelentést ugyan elfogadja, de a főorvos figyelmébe ajánlja Hajduböszörmény város keleti rokkanttelepét, ahol olyan rettenetű a nyomor, hogy a tifuszban elhalt kis gyermekek számára már koporsót sem tudnak venni; rongyokban temetik el halottaikat.

Köblös Samu bizottsági tag felhívásában a Stefánia anya- és csecsemővédő egyletnek juttatott háromszáz pengős segélyért hálás köszönetet mondott; felemlítette, hogy a Stefánia Szövetség Hajduböszörményben egy tejkonyhát akar felállítani. A csecsemővédő különben is kezd népszerűvé válni, de a védőnők száma kevés. Két védőnő van, akiknek cca 2700 gyermeket kell nyilvántartani. A jelentést tudomásul vette.

Az egészségügyi jelentéshez dr. Gaál Mihály kért szót. Aggodalommal látja a főorvos jelentéséből, miszerint az egész vármegyében meglehetősen nagy a tifusz betegek száma. Azt a javaslatot teszi, hogy a községek és városok egészségügyi ellenőreit alkalmazzanak, akik felügyelnének arra, hogy a hatóságok által a járvány megakadályozása és megszüntetése érdekében kiadott rendelkezéseket a közönség szigorúan betartsa. Különösen arra kellene ügyelniük, hogy a piros cédlával ellátott tifuszos házakat ne látogassák sem a rokonok, sem idegenek, hogy a ragályt ne terjeszt-hessék.

A csecsemővédő intézkedésekről is szólott Gaál bizottsági tag. A jelentésből szomorúan állapítja meg, miszerint az elmúlt hónapban a halottak 50 százalékat egy éven aluli gyermekek teszik. Emiatt súlyos aggodalmat vannak, mert úgy látja, hogy a Stefánia működése, amelyhez a községek is hozzájárulnak, — nem olyan kielégítő, mint várható lett volna. Indítványozza, hogy a főorvos bizonyos betekintést nyerjen a Stefánia működésébe és a havonkénti jelentésében a csecsemővédelmi akeiról is számoljon be.

Görgey főorvos kijelentette, hogy a tifusz megállítására vonatkozólag jelentést tett az alispánnak, aki a szükséges intézkedéseket el is ren-

delte. Semmi aggodalomra nincs ok. A Stefániára vonatkozólag kijelentette, hogy mindig figyelemmel kíséri annak működését, kiszállásai alkalmával és a vármegyében a született gyermekekhez képest az elhaltak aránya most sem nagyobb, mint eddig volt, sőt a halálozási arány csökkent. Ebben a hónapban véletlenül nagyobb volt a gyermekhalandóság.

A jelentést egyébként tudomásul vették.

ÓRIASI AZ ERDEKLŐDÉS A BUDAPESTI MŰVÉSZEK MONSTRE HANGVERSENYE IRÁNT.

Bankett Dohnányiék tiszteletére.

A budapesti Operaház teljes zenekara, dr. Dohnányi Ernő és Lauritsin Lajos debreceni nagy hangversenye iránt városszerzte óriási az érdeklődés. Eddig 700 (hét száz) jegyet váltottak ki. Debrecen társadalmi életének jóformán minden számottevő egyénisége ott lesz a hangversenyen, a díszes estélyi és katonai formaruhák azt a megragadó képet fogják nyújtani, ami minden külföldre oly mély benyomást gyakorol.

Ma délután a 6 órai gyorsul két külön kocsiában érkeznek az illusztris vendégek, akiket az állomáson a városi tanács, az egyetem és a Zenekedvelők Köre ünnepélyesen fogadnak. Megjelenik a fogadtatáson a városi Zeneiskola tanári kara is, — hogy a Főiskola igazgatóját üdvözölje, P. Nagy Zoltánnal az élén.

A gyönyörű program végén a zenekar nagyszerű meglepetést készít elő a közönségnek.

Hangverseny után a világhírű vendégek tiszteletére bankett lesz az emeleti kis teremben, melyen Debrecen előkelőségei vesznek részt. A Zenekedvelők Köre tagjai tagsági igazolványuk ellenében a Méliuszban, vagy a városi zeneiskolában válthatják ki bankettjegyeiket.

A hangverseny pontban 8 órákor kezdődik s mint az Operában, ekkor az összes ajtókat lezárják.

Ha olcsó szörmet

akar venni,

Adler szűcshez

kell el menni!!!

Batthyány-u. 2. FiókPiac-u. 83

Weinstock Henrik

butortüzetében
elsőrangú

műbutorok

kaphatók.

Miklós ucca 2. szám.

Előnyös feltételekkel.

DEBRECENI KALAUZ

160 oldalon, 40 képen
ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — Ara részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Fest, mos, tisztít **KONCZ** kelmefestő nagyüzeme. Debrecen, Péterf a-u. 30
Fióküzletek: Piac-u. 16 (Bikával szembe), Szent Anna-u. 2

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti október 14-én:

A Közép-Európába tört hideg légtömegek nagykiterjedésű anticiklonok építettek fel. A mi időjárásunk is ennek hatása alatt fejlődik. A hőmérséklet ingadozása nagy, nappal a nap-sugárzás folyton erősen emelkedik, ma 16.8 C fokig (a tegnapiánál 1.8-el magasabbra), az éjszaka folyamán azonban erősen süllyed. Az elmúlt éjjel minimuma 2.8 C fokon volt, sőt a talaj közelében 1 C fokig süllyedt.

A talajmenti levegőrétegek erős lehűlése köd létrejöttét segítette elő.

Derült, száraz idő várható nappali felmelegedéssel és éjszakai erős lehűléssel és reggeli köddel.

— A kir. ítélőtábla elnöke Budapesten. Olchváry Zoltán kir. ítélőtáblai elnök, vasárnap délelőtt hivatalos ügyekben Budapestre utazott. A kir. ítélőtábla elnöke előreláthatólag 3-4 napon át lesz hivatalától távol.

— A közmunkaváltás Hajdúmegyében. Hajdúmegye közigazgatási bizottsága megállapította a közmunkaváltást. Átlagként hat pengő, két fogatú után pedig 12 pengő, a kézi-napszám egy pengő. Megengedték, hogy akik nem tudnak fizetni, természetben szolgálják le a köteles közmunkát, viszont a községi útra fordítják a készpénzben befolyó összegeket.

— A debreceni Szállodások Vendéglősök és Kávésok Ipartestületi szakosztálya, tisztelettel felkéri díszelnökük Kemény János úr tisztelőit s barátait, továbbá szaktársainkat, hogy akik a folyó hó 16-án, „Angol Királynő” étteremben tartandó banketten résztvenni óhajtanak, szíveskedjenek a folyó hó 16-án, délig részvételüket a Htkári hivatalban, (Kandia ucca 4-b telefon 5-18.) bejelenteni.

— A Péterfia uccai egyházzsolt vezetője, szeretettel értesíti a pártbizottság körbuzgó tagjait, hogy a szokásos összejövetelt, folyó hó 19-én, szombaton, az Andaházy Szilágyi intézet termében tartatik meg, mikor is meghesztelés után határozni a helyiség és időpont esetleges megcseréléséről. Minél számosabb megjelenést kér a Vezetőség.

— Egy egyéki eselédet gyermekgyilkossággal vádolnak. Az egyéki eselédorség jelentése szerint Vargha Juliánna eselédet azzal vádolják, — alapos gyanúok alapján, — hogy törvénytelen gyermekét meggyilkolta. A vizsgálóbíró Horváth Arthur dr. törvényszéki orvosszakértővel kiszállt a helyszínre, ahol a vizsgálatot megejtik, amelytől függ azután a Varga Juliánna letartóztatása, vagy szabadonbocsátása. Az ügyészség megindította az eljárást a eselédorség jelentés alapján.

China vas'or

vérszegénységnek és étvágytalanságnál kitűnően bevált házi szer.

Félliteres üveg 2.50 P.

Kapható: a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszertárban,
Színház mellett.

A debreceni Polgári Lövölde csapata nyerte a hajdunánási lövészversenyt

Hajdunánáson vasárnap jól megrendezett lövészverseny zajlott le a nánási lövészegyesület és leventék rendezésében. A verseny állóróka (alak) céláblára volt, amely kitűnően sikerült. Az első díjat a debreceni Polgári Lövölde ötös csapata nyerte fölényesen. Csapa-

ton kívül egyéni versenyben indult még ifj. Stepper Károly, aki 770 egységgel 123 induló közül a 17-ik helyezést érte el. — Egyéb-ként november 3-án országos lövészverseny fog lezajlani Debrecenben, mely elé az elért eredmények után csak sikert várunk.

— Legújabb színesfotobróm, őszi hangulatu képeslapok megérkeztek. 6 és félx9 fényképezőgépek 4 pengő, ucat lemez hozzá 1 pengő 30 fillér, 4 és félx6 fényképezőgépek 1 pengő 50 fillér, pár nap múlva, Springer papír fotoszaküzletében.

— Vasúti megálló Hajdúszoboszló és Kaba között. Hajdúszoboszló és Kaba között az ottani községi érdekeltek kérelmére, vasúti megállót létesítenek. A kérelmet felterjesztették annak idején a kereskedelmi miniszterhez, aki a vasúti megállót engedélyezte. Utasította az államvasutat, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg, de egyszersmint utasítást adott arra is, hogy a környéken érdekeltek közigazgatási bizottságokat értesítsék, hogy az érdekeltekkel tudassák a vasúti megállóra vonatkozó engedélyt. Így került ez az ügy a hajdúmegyei közigazgatási bizottság elé, amely a kereskedelmi miniszter engedélyét örömmel vette tudomásul és az érdekelteket értesíti.

— Elveszett láteső. Vasárnap délután a színházban a jobboldali támlás székben elveszett egy szíjjon csüngő, tartóban levő láteső. Miután tudják, hogy ki vitte el, ezután szíjlitják fel, az illetőt, hogy vigye vissza tulajdonosához, Frölich Rudolf könyvkötészetébe, Varga ucca 12. szám.

— Könyvújdonságok. Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan 3.60. Paleologue: A cár országa, 3 kötet 3.90. Tóth M.: A ehrysantheumun tenyészése 20 fillér. Geoffrey: Az édes paprika. Regény, (moziban műsoron), Ezen könyvek kaphatók Antalffy József cégnél. Telefon 6-12. szám.

— Egyetemi tankönyvek új és használt állapotban kaphatók Böhm Ferenc könyvkereskedésben, Ferenc József út 7. szám, (Bika szálló mellett)

— Művészi fényképek mesteri kidolgozásban láthatók Varga fényképész új kirakataiban, Piac ucca 7.

— Nagyszabású műsoros estély. — A Debreceni Egységspárt 21. és 22. számú körzetinek vígalmi bizottsága, október hó 19-én, a Papolezy-féle vendéglő öszes termeiben, nagyszabású, tánccafé egybekötött műsoros estélyt rendez. A rendezőbizottság mindent elkövetett, hogy az estély a legjobb sikerű legyen. A műsort még nem állította össze a rendezőség, de annyit már elárulhatunk, hogy az estély műsorát zeneszámok és felolvasások fogják tarkítani. Az estély műsora után tánc lesz, reggelig. Az estély iránt széles körökben óriási az érdeklődés.

— A hajdunánási szövetkezet betörőjének a gyanúsítottját letartóztaták. Mint annak idején a „Debreczen” megírta, a közelmúltban betörést követtek el a hajdunánási szövetkezetben, ahonnan ötezer pengőt elloptak. A megindult nyomozás adatai nyomán Begre Bélára terelődött a gyanu, akit a csobaj gyilkossággal is gyanúsítottak s aki megszökött a hartai fegyházból. Preineszberger fővizsgálóbíró most aztán letartóztatásba helyezte Begre Bélát és eljárás indul ellene, a nánási betörés ügyében.

— X Ujjonnan megnyílt a napokban Laszk Józsefné, Goldstein Pirokska, — Szent Anna ucca 32. szám alatt varrószaalonja, mely már a múltban is jó hírnévnek örvendett. Hisszük, hogy a n. é. közönség ismét bizalommal fogja a szolid alapon vezetett szalont felkeresni.

— X Hőgyeim! Méltóztassanak kirakatomban (Piac u. 16, Alföldi palota) megtekinteni a jelenkor legelőkeltebb fűzőit. Amerikai Warner's-féle gyártmányok. Vitárius.

Székrekedésnél. emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral 1 pohár természetes „Ferenc József” Feserüvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserüviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— X Cserépkályhák, kandallók, takaréktűzhelyek minden szín és nagyságban, cserépkályhák átrakását, tisztítását vállalom, helyben és vidéken, Krisch Károly kályhámester, Debrecen, — Piac ucca 89. szám. (Ferenc József út) Telefon 12-18. szám.

— Az iparos ifjúság kultúrdéutájua. Vasárnap délután tartotta meg a Debreceni Iparos Ifjúság Önképzőköre a szokásos kultúrdéutájút, igen nagy érdeklődés mellett. A hatalmas termet zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők, akiknek egy remekül összeállított műsor szép sikerében volt részük. A kultúrdéután nagyszerű eseménye volt dr. Tustér Ignác tanár, tudományos előadása, a Duna medencéről. A neves professzor nagy szak-tudással és népszerű előadásban fejtette a Duna jelentőségét, különösen reánk, magyarokra nézve. A nagyszerű előadást lelkes ünnepléssel honorálta a hallgatóság. Buch Béla nagy felkészültséggel adta elő azután ügyesen megválasztott hegedűszámát, amit Forrai István zenetanár kísért zongorán. A jól sikerült számot meg kellett ismételni. Aztán Tóth Bózsika szavalt el igen szép kidolgozásban, Kiss József remek versét, „A rabasszony”. Az átlag szavaltok közül kiemelkedett ennek a szavalónak tökéletes, műkedvelő kereteket meghaladó előadása. Erdélyi István nagy sikere most is megvolt a műdalok előadásában és többször lelkesen megtapsolták. Sass Ede egyik irredenta versét szavalt el aztán Földessy nagy lendülettel és drámai erővel. Kovács Kató is műdalokat énekelt igen szép siker mellett. Rosenfeld Géza ügyes kuplélzásával aratót szép sikert és tartotta állandó derűltséghen a közönséget. — Engel László nagy sikerrel adott elő két népdalt. Az énekszámokat Forrai István látta el, tökéletes zongorakísérettel.

— X Gondját, baját elfelejti, ha kezébe veszi a „Magyar Magazin” jubileumi számát, mely fennállásának egyéves fordulóján, október hó elsején jelent meg, minden eddig felülmúló tartalommal. Egész író- s rajzolóvárdá vonult fel ebben a számban, hogy ünnepelje az ország legszebb és legnívósabb képes folyóiratát s ez a felvonulás valóban reprezentatív jellegű. Farkas Imre, Egyed Zoltán, Gács Demeter, Kósa Lajos versei, Hanuszik Elemér, Ternay István, Tamás István novellái, Segesdy László, Görög László stb. cikkei, kromkijai, aperszüi teszik nívóssá és változatossá a „Magyar Magazin” új számát, melyekhez Fejes Gyula, Gebhardt Tibor, Hanuszik László, Georg, Forray és D. Róna Emmy készítettek művészi illusztrációkat. Rengeteg érdekes cikk, művészi foto, ötletrajz, színház, film-, rádió-, gramofonkritika, logikai nyomozás, társasági élet, sport, divat és újtipusu keresztrejvény tarkítja ezt a remek lapot, melynek új száma közli a novellapályázatra beérkezett 110 pályamű felsorolását is. Vegye meg, olvassa el és beszéljen róla, mert ez a folyóirat a mai, modern és művelt ember lapja. Egyes szám ára egy pengő. — Előfizetőknek nagy kedvezmények! Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Sziget u. huszonhat szám.

Tiszta gyapjuszövet

Kitűnő szabás

Meglepő olcsó ár

jellemzik

Plattner és Goldhammer cég

férfi- és fiuruháit.

Nagy választék. - Külön e'sőrendű méretosztály.

PIAC UCCA 1. (HATVAN U. SAROK.)

?

KI Ő,
TALÁLJA KI AZ OLVASÓ.

Nincs benne ihlet, báj, vagy
kellemesség,
Csak végtelenbe nyúló szó-szótárság,
Szánalmat keltő, meddő szik kopárság,
Formátlan írka-írka szertelenség!

Nagy fellánést hajhászó viselkedés,
És öndicséret jagató panasszal...
Kiújul minden ősszel és tavasszal:
Gyógyíthatatlan krónikus betegség!
(T. L.)

A KIRAKATBA VÁGTAK EGY HADI- ROKKANT PIACI ÁRUST.

Súlyos kimenetelű véres verekedés játszódott le vasárnap este a Hatvan utca végén levő Deutsch-féle kocsmában. Vasárnap estefelől a kocsmába betért Sanbacher György hadirokkant piaci árus, hogy ott egy kissé felmelegedjen. Később betért egy ismeretlen férfi is, aki Sanbacher mellé telepedett le. A két ember között valami vita támadt, amely egyre élesebbé vált, végül is összeverekedtek. Az ismeretlen férfi Sanbacher-t úgy meglökte, hogy neki esett a kirokkantnak, amely súlyosan megsebesítette Sanbacher-t. A lehulló íngecserepek Sanbacher György mindkét kezén és jobb combján okoztak súlyos sérüléseket. A verekedés után az ismeretlen támadó kirohant a kocsmából, ki sem fizette a számláját és elmenekült.

Sanbacher-t a mentők részszelítették első segélyben, majd kiszállították a sebészeti klinikára, ahol összevarrták a sebeit és ápolás alá vették. Az ismeretlen verekedőt keresi a rendőrség.

x Varrógép, kerékpár és ahhoz alkatrészek, legolcsóbban beszerezhetők Eisenberger, Simonffy utca 1. szám.

x Ne utazzon Pestre, mert a szörme és bútorvásár megnyílt Katzánál, Piac u. 76. „Unio” könyvecskével 6

— Ellopták Balkányi Kálmán télikabátját. Budapestről jelentik: Mayer János földművelésügyi miniszternél tegnap volt a természetértékesítésről tanácskozás, amelyen a többek között Balkányi Kálmán, az OMKE igazgatója is megjelent. Balkányit távozásakor kollektív meglepetés érte. — Mikor az előszobában a kabátját felakarták venni, — a közel három óra hosszáig tartó értekezlet után — meglepetve vette észre, hogy a kabát eltűnt. Azonnal házivizsgálat indult, amely azonban eredménytelenül végződött és a vakmerő tolvajt most a rendőrség keresi.

x Cserépkályhák átrakását és puertását helyben és vidéken, legolcsóbban vállalja Illa kályhás. Főtűs utca 92. szám.

— Halálra éhezette gyermekét. — Párisból jelentik: Perpignan környékén óriási izgalmat és felháborodást keltett az a hír, hogy a csendőrség letartóztatta egy Joseph Ortola nevű gazda feleségét, aki bestiális kegyetlenséggel halálra éhezette egyik gyermekét. A kis gyermek még csak négy-hónapos volt s az asszony úgy végezt vele, hogy egyre kevesebb táplálékot jutatott neki, végül pedig egyáltalában nem adott neki semmit. Amikor a szomszédok feljelentésére csendőrök jelentek meg a tanyában, az összesereglett tömeg népitéletet akart, a minden emberi érzésből kivetkőzött asszonyon végrehajtani. A csendőrök csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták a tömeg dühétől megvédeni és a fogházba szállítani. A nyomozás széles alapon indult meg ebben az ügyben mert a nép körében azt beszéltek, — hogy Ortoláné már két másik gyermeket is ugyanilyen bestiális módon küldte a másvilágra,

Meghamisította az intézet aláírását

14 napi fogházat kapott.

Tegnap tárgyalta a debreceni törvényszék. F. Tóth József eszközmői gazda magánokirat hamisítási ügyét. — akit azzal vádol az ügyészség, hogy a eszközmői uradalom intézőjének írását meghamisította. Még a múlt évben történt, hogy F. Tóth József, aki a eszközmői káptalani birtokon bérelt földet, mikor egy alkalommal felszólították, hogy fizesse meg bérletének hátralékos összegét, akkor

azt mondta, hogy ő már meg is fizetett és egy nyugtát húzott elő, melyen az uradalom intézőjének az aláírása volt. Ezen nyugta szerint F. Tóth József kifizette a bérlet összegét, azonban mint megállapították, ez a nyugta hamisított volt. Tegnap aztán a debreceni törvényszék 14 napi fogházzal sújtotta F. Tóth Józsefet és büntösnek mondotta ki magánokirat hamisításában.

Az asszony-turia a bíróság előtt

1927 szeptember 22-én Polgárdi községben vérfagyasztó kegyetlenséggel végrehajtott férjgyilkosság történt. Ifjabb Csonták István, sz. Szentes Mária, 24 éves asszony, miatta az apja és az anyja leszorították a férj karjait, kilenc kézzurást ejtett a védekezésre képtelen férjén, majd a félig elalélt embert Szentes István kidobta a konyhába és az itt hanyattterülő Csonták Istvánba felesége még kétszer bele-szurta a fanyelű bicskát. Ezután pedig mindhárman magára hagyták a tizenegy sebből vérző embert és közben Csontákné még így kiáltott:

„Na te büdös! Nesze neked!! Te akartál engem megölni, de én öltelek meg téged!”

A gyilkosság után Szentes, Szentesné és ifj. Csontákné előzetes te-

tartóztatásba került, majd a székesfehérvári törvényszék szándékos emberölés büntetésében mondta ki büntösnek mindhármodjukat és ezért ifj. Csontós Istvánnét a 92. szakasz alkalmazásával 13 évi fegyházra, Szentes Istvánt a 91. szakasz alkalmazásával tíz évi fegyházra, Szentes Istvánnét pedig ugyancsak a 92. szakasz alkalmazásával öt évi fegyházbüntetésre ítélte.

Az ügyész és a védők felebevezése folytán a budapesti tábla elé került a bűnügy. A tábla Kállay-tanácsa tárgyalta ma ifj. Csontákné és társainak bűnügyét.

Keresztesy táblabíró részletesen ismertette a bűnügy előzményeit, a tanúk kihallgatásait, a szakértői véleményeket, Perbeszédekre és ítéletre holnap kerül sor.

— A 6-ik honvéd vegyesdandár parancsnoksága megismétli a múlt évi önkéntes polgári patkoló kovács továbbképző tanfolyamot. M. kir. honvédelmi miniszter az elmúlt évben Debrecenben rendezett önkéntes polgári patkoló kovács továbbképző tanfolyam felállítását engedélyezte. Az engedély alapján a patkoló kovács továbbképző tanfolyamot a debreceni 6. honvéd vegyesdandár parancsnokság rendezte meg, nagy sikerrel. A tanfolyamon a Kereskedelmi és Ipar-kamara területéről nagy számban vettek részt kovács-mesterek és segítők, akik a hathónapig tartó tanfolyamon a patkolásban nagyon alapos s gondos kiképzésben részesültek. A tanfolyam iránti nagy érdeklődés és annak nagy erkölcsi és gyakorlati sikere arra indította a katonai parancsnokságot, hogy a tanfolyamot ismételtlen megrendezze. A tanfolyam ingyenes, hat hónapos tart. s 1929. évi november hó elsején, hét órákor a Vilmos lak-tanyában, (Kassai út, Debrecen) a tűzérosztály patkoló műhelyében kezdődik. Jelentkezni lehet a tanfolyamra, október hó 20. és 31-ike között írásban, akár a kamaránál, akár pedig személyesen a 6-ik tűzérosztálynál beosztott Vajda Gábor főpatkoló mesternél. Az előzetes írásbeli jelentkezés azért kívánatos, hogy a tanfolyamon résztvevők részére a Debrecenbe beutazásra és állandó lakóhelyükre visszautazásra félárú vasúti jegy váltására jogosító kedvezményt lehessen biztosítani. A tanfolyam tartalma alatt minden ünnep és vasárnap kivéve Karácsony, Husvét és Pünkösd vasárnapját és Újév napját, reggel hét órától, délután egy óráig lesznek előadások és pedig egy óra elmélet és öt óra gyakorlati előadás. Mivel pedig a tanfolyam főcélja a gyakorlati patkolásban való alapos kiképzés kívánatos, hogy a tanfolyamon főleg hibás, vagy beteg patájú, beteg lábú lovakat minél nagyobb számban vezessenek

elő, javító, vagy gyógyító patkoláshoz. Ezeket a tanfolyamon rendszeres polgári díjszabással patkolják meg. A polgári egyének lovainak patkolását tehát a tanfolyamon csupán korlátolt számban és a tanítás érdekében végzik. — azért, mert hibás, vagy betegpatájú lovak a honvédségnél elvétve akadnak

— Veni Sancte a katolikus egyetemi hallgatók részére. Az egyetemi és főiskolai hallgatók Szent László Köre, híven minden esztendőben gyakorolt szokásához, az egyetem és a pallagi akadémia katolikus diáksága számára tegnap Veni Sanctét mondatott, amelyen éppúgy, mint más esztendőben, csaknem teljes számban résztvettek a katolikus ifjak. A Veni Sancte reggel kilenc órákor kezdődött a Theresianum kápolnájában, amelyet mintegy százötven diák színültig megtöltött az alkalommal. Ott voltak az ifjúság élén dr. Láng Nándor egyet. tanár, Göllner János és Halász Miklós akadémiai professzorok s még igen sokan a katolikus intelligencia sorából. Kovács Sándor káplán szolgáltatta a Veni Sanctét és az azt követő szentmisét s az evangélium után nagy hatású szentbeszédet mondott. A kötelességteljesítésben példatadó, kath. világnézetéhez hűséges, nemzeti érzésben emelkedett és nemes szép egyéniség kifejezését tüzte ki célul az ifjúság elé. Eseményekért hevülj az ifjúság lángoló lelkesedésével s nem élni eszményien szép életet, ez kiállító kontraszt, amely nem vált ki jó hatást senkiből. Csak a testben és lélekben ép s tiszta ifjú válthatja valóra azokat a reményeket, amelyeket minden ifjúhoz köt az egyház, a haza, a szülői-ház és az iskola. Szentmise végeztével elékelték a Hímnuszt s ezzel véget is ért a Szent László Kör bensőséges családi évnitője, amely egyuttal megnyitja volt az oly áldásosan működő, intenzív életet élő, derék egyesület új munkaévének is.

Órajavitások 2 P-től

jótállással. Óraüzem, Csapó utca 12. Aranyat, briliánsot zálogcédulát magus napi árban vesz BLATTNER ékszerész

Sok pénzt

takarít meg, ha minden cipő-
szükségletét

Klein Zoltán

cipőüzemében szerz be
DEBRECEN, CSAPO U. 28-30.
Beut az udvarban.

VILLAMOS SZERENCSET- LENSEG HAT HALOTTAL.

Róma, okt. 14. Campolo közelében egy villamos tehervonat összeütközött egy személyszállító villamossal. Az összeütközés következtében hat ember meghalt, ötven többé-kevésbé súlyosan megsebesült, husz pedig könnyebb zúzódásokat szenvedett.

x Somossy László cégnél, Csapó u. 4. szám, emelet, a „Takarékosság” könyvecskével vásárolhat.

— Halálozások. Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Özv. Kiss Istvánné ref. 68 éves, Főtűs utca 74. szám. — Özv. Tóth Józsefné ref. 75 éves, Erzsébet utca 101. szám. Marján Gáborné ref. 43 éves, Budai Ézsaiás utca 8. szám.

— Születések. — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: olnár Bálint gazdálkodó, fiú László, Erdős Károly gépész, leány Erzsébet, Kántor József adótitkár, fiú József. — Szórádi Gyula zenész, leány Berta. — Péntes József kereskedő, fiú Gyula, Kosik Pál cipész, fiú Pál. — Bornyi Lajos hentesmester, fiú Gyula.

— Az angol óriási léghajó megfelle első útját. London, október 14. Az B. 101 angol óriási léghajó a déli órákban észak-déli irányban lassan elvonult London felett. A 38. főnyi személyzetet kívül tízenegy útas is volt a fedélzeten. A léghajó hamarosan kétezer láb magasságra emelkedett, majd a város közelében, kilen száz lábnyira szállott le.

— Az angol flotta látogatása Törökországban. Sir, Frederick Field, az angol közepentengeri flotta parancsnoka ma délelőlt Angorába érkezett, ahol nagy katonai pompával fogadták. — Délután Kemál pasa fogadta Sir Frederick Field tengernagyot.

— Kétféltől pengő maradt a holdussasszony után. Newyorkból jelentik: A napokban holtan találtak nyomorúságos lakásán egy nyolcvan éves holdussasszonyt. A lakás átkutatása alkalmával a szalmazsákban elrejtve 400 ezer dollár értéket képviselő takarékpénztári könyveket találtak.

x Vidéki útakra a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320

Sirkövek

minden minőségben s kivitelben legolcsóbban beszerezhető Hunyadt-u. 14

SIRKÓRAKTÁR.

Megnyílt! Megnyílt!

Női kalapszalon

Legujabb modell kalapok kaphatók

WEISZ MARGIT

Arany János utca 36. szám.

Alakítások modell után készülnek.

SPORTHIREK

A Bocskay háromgólos előnyét sem tudta tartani a jól finiselő Újpesttel szemben

POMPÁSAN JÁTSZOTT A BOCSKAY CSATÁRSOR — BUDAI KAPUS SÉRÜLÉSE OKOZTA A VERESÉGET — ÚJPEST—BOCSKAY 4:3 (1:3)

A Bocskay majdnem megszerezte a vasárnapi forduló nagy meglepetését. Három góli előnyt szerzett 18 perc alatt Újpesttel szemben, de a féldő végére az iram felőrülte a halvesor erejét, a szünetben pedig Újpest hatalmas injekciókat kapott, úgyhogy a második féldőben nemcsak egalizálni tudták a Bocskay előnyét, hanem még a győztes gólt is megtudták szerezni. Ez a mérkőzés iskolapéldája volt annak, hogy nem elég a csatársornak három gólt rugni a legjobb magyar védelemnek, hanem azt a védelemnek meg is kell tudni tartani. A Bocskay védelme nem tudta produkálni a csatársor nagy bravúráját és a mérkőzés elvesztett. Pedig a Bocskayra nézve rendkívül nagy jelentőséggel bírt volna az újpesti pontszerzés, mert nemcsak a debreceni közönség hangulatát fokozta volna, hanem a téli tura szempontjából is nagy sullyal esett volna latba. Igaz, hogy a halveserence is hozzájárult a mérkőzés elvesztéséhez. Budai kapus ismét megsérült és így könnyen védhető gólokat engedett be, Molnár sem játszotta ki a Ferencváros elleni formáját, a halvesor pedig az 1. féldőben teljesen elkészült az erejével. Így aztán a Bocskaynak meg kell elégedni azzal az erkölcsi sikerrel, hogy a mérkőzést a kezében tartotta. Pedig a Bocskaynak nagyon esedékes már egy győzelem. Talán majd vasárnap, Pécs-Baranya ellen.

A ligabajnokság többi mérkőzésén is nehezen győztek a favoritok. A Ferencváros csak nagy küzdelem után tudott győzni 2:1-re a Budai Harihárom ellen és a Hungária is nehezen győzte le a Nemzeti 2:0-ra. A Bástya Szegeden váratlanul 5:2-ös fölényes győzelmet aratott az Attila fölött, míg a III. ker. FC—Pécs-Baranya 1:1, a Somogy—Kispest pedig 0:0-ás eldöntetlenül végződött. A bajnoki tabella állása a vasárnapi forduló után a következő:

1. Újpest	5	5	0	0	17	7	10
2. Ferencváros	4	3	1	0	14	3	7
3. Hungária	5	3	1	1	17	7	7
4. Budai 33-as	5	3	0	2	13	3	6
5. Bástya	5	1	2	2	11:15	5	
6. Nemzeti	5	1	2	2	5	7	4
7. III. ker. FC	5	1	2	2	7:15	4	
8. Bocskay	5	1	2	2	8:14	3	
9. Attila	5	1	1	3	7:13	3	
10. Somogy	5	0	3	2	5:12	3	
11. Pécs-Bar.	5	0	3	2	2	8	3
12. Kispest	4	0	3	1	0	2	3

ÚJPEST—BOCSKAY 4:3 (1:3)

Hatalmas küzdelem hozott a bajnoksápirás Újpest és a Ferencváros ellen 1:1-es döntetlent kivívott Bocskay összecsapása.

A nagyszerű debreceni együttes az első féldőben szemképrázátó játékokat produkált. A mérkőzést két részre osztotta: az első féldő a Bocskayé. Ekkor a debreceniek ellenállhatatlanul játszott, három góllal terhelték meg ellenfelük hálóját. A második féldőben Újpest erőre kapott, fölénybe került és kezébe vette a mérkőzés irányítását. A mérkőzés sorsát Budai kapus sérülése döntötte el. A jeles kapust P. Szabó kíméletlen betelapítása az első féldő végén harcképtelenné tette. A Bocskayban Budai, amíg meg nem sérült, szépen védett. A hátvédek nagyon gyöngén játszottak. A halvesorban Sággy az első féldőben kiváló nyújtott. Ekkor a két szélső half is megfelelt. A második féldőben mind-

három half kifulladt. A csatársor, amíg a halvesor támogatta, elsőrangúan játszott, később magára hagyatva mit sem kezdhetett. A legjobb közöttük Markos volt, jobb mint P. Szabó.

Újpest kezd széllal és nappal szemben. Auer szökteti Ströcköt, akit szerelnek. Az 5. percben veszélytelennek látszó Bocskay támadás indul. Sággy Semlerhez passzol, aki fordulásból gyönyörű lövést küld a kapu felső sarkába (0:1).

Harmat ront tiszta helyzetben, majd ismét a Bocskay támad. Telek Markost szökteti, akin ketten is lógnak. A szélső ezzel mit sem törődve lerobog és ívelt beadását Telek a bal alsó sarokba fejele (0:2).

A Bocskay elemében van. Markos föltarthatatlan. Az Újpest védelem kapkod a halvesor ismételt kihagy. Egyik formás Bocskay támadás a másikat követi. Ismét Markosnál a labda, átjátssa a tömörülő újpesti védelmet és mintaszerű beadást küld Telekhez. A debreceni center éles lövését Acht bravúrosan kiüti, éppen Semler elé, aki védtelenül helyezzi a léc alá (0:3).

Auer nagy helyzetben esik. A 43. percben Harmatnál a labda. A balösszekötő magasan ad kapu elé.

A labdára Budai és Auer egyszerre startolnak. Auer a szerencsésebb. Fejéről az üres kapuba jut a labda. (1:3).

A 44. percben Budai labdát fog, a befutó P. Szabó csunyan a mellébe lép. A kapus harcképtelenné válik.

A második féldőben a Bocskay halvesora sehol sincs. Az Újpest fölénybe kerül. Auer sarokra löv, a jó lövést Budai vetődve kitolja. A változatosság kedvéért Markos fut le, szép beadását az utolsó pillanatban szedi le Acht a befutó Vincze lábáról.

Kvasz Ströcköt szökteti, aki jó lefutás után a tisztán álló P. Szabóhoz ad. Ez nem hozzik és fejese máris a balsarokban ül. (2:3).

Újpest a siker láttán lelkes támadásokat vezet.

A 15. percben P. Szabó pompásan szökteti Auert, aki a megkövültlen álló bekkek mellett lehoz és a kapu balsarkába helyezte gólt lö. (3:3).

A sérült Budai egy egészen könnyű labdát kornerre tol.

Ströck a sarokrugást jól iveli és a kavardásból kiszökik Kvasz a hálóba fejele Újpest győzelmét jelentő gólját (4:3).

A játék ellaposodik. A Bocskay elkeseredetten küzd a kiegyenlítésért, de a jól tömörülő újpesti védelem mindent ment.

FERENCVÁROS—
BUDAI HARIHÁROM 2:1 (1:1)

A Ferencváros fölényét jó védőjátékkal ellensúlyozta a budai csapat. Góllövők: Takács, Takács, Sztancsik.

SOMOGY—KISPEST 0:0

A kaposvári csapat fölényét nem tudta gólokba kifejezni.

III. KER. FC—PÉCS-BARANYA 1:1

A III. ker. FC jobb volt, de Pécs-Baranya félrelőtt 11-esének köszönhető az egy pontot is.

HUNGÁRIA—NEMZETI 2:0 (1:0)

A felforgatott Hungária gyenge játékkal csak kevesebb szerencsével győzött.

BÁSTYA—ATTILA 5:2 (2:1)

A Bástya otthonában szinte verhetetlen.

AZ EURÓPAI KUPÁÉRT

játszott utolsó meccsét is elvesztette az amatőrválogatottunk. Csehszlovákia—Magyarország 2:1 (1:1). Két nagy kapushiba okozta a vereséget. Első féldőbeli fölényével győzhetett volna a magyar csapat, de irányító nélkül a csatársor nem tudott mozogni. A szövetségi kapitány Szücs II-t kivette a csapatból és a fedezetsort felforgatta. Góllövők: Tauth, Regös II., Jehlicka.

A VASÁRNAPI AMATŐRFORDULÓ

során a DVSC értékes döntetlent csikart ki Nyiregyháza, míg a DEAC a már-már megnyert mérkőzés során kénytelen volt osztozni a pontokon a

A válogatottak nélkül is jó sportot nyújtott a DEAC atlétikai versenye

HÉT KERÜLETI REKORDOT JAVÍTOTTAK MEG

Vasárnap délután rendezte meg a DEAC országos atlétikai versenyét a nagyerdői sporttelepen. A versenyen a beigért nagy atléták közül csak kevés indult. Egyesek szépen szerepeltek, tekintve, hogy öt kerületi rekord lett a multtá.

A legszebb eredményt egy ifjúsági atléta, Végh érte el súlydobásban, aki nemcsak a szeniorokat győzte le szép dobásával, hanem új kerületi rekordot is állított fel. A közönség sorában ott volt vitéz Siposs Árpád altábornagy, vegyesdandárparancsnok is, azonkívül Beczner alezredes, Székely Adorján a MAC elnöksége részéről. Részletes eredmények a következők:

100 m. síkfutás: 1. Kurunczy Török 11.2 mp. 2. Schiffner Postás 11.2 mp. 3. Bede Szolnoki MÁV.

Rudugrás: 1. Hadházy 340 cm. 2. Király 320 cm. 3. Friedrich 320 cm.

Súlydobás ifjúsági: 1. Végh DEAC 13.20 m., kerületi rekord. 2. Gallé r. kath. gimn. 11.50 m. 3. Rácz DEAC 11.29 m.

Súlydobás: 1. Regös MAFC 12.25 m. 2. Parcer MAFC 11.98 m. 3. Gallé DEAC 11.94 m.

Gerelyvetés: 1. Takács Postás SE 63.18 m. 2. Soós DEAC 52.28 m. kerületi rekord. 3. Gallé DEAC 45.90 m.

Távolugrás ifjúsági: 1. Weisz zsidó gimn. 644 cm. Kerületi rekord. 2. Szász DTE 598 cm. 3. Gallé DEAC 591 cm.

1500 m. síkfutás: 1. Móna NYTVE 4 perc 25.5 mp. 2. Hermann Török 4 perc 28 mp. 3. Motika Szolnoki MÁV.

4000 m. síkfutás, ifjúsági: 1. Anady ref. főgimn. 56.3 mp. 2. Szentiványi ref. gimn. 56.4 mp. 3. Tassonyi r. kath. gimn. 56.4 mp.

500 m. síkfutás: 1. Köstner DEAC 1 perc 11.2 mp. 2. Bede Szolnoki

DTE-vel. A többi mérkőzés a várt eredményt hozta:

DEAC—DTE 2:2 (1:0)

A DEAC már két góllal vezetett Moldovány révén, mikor a DTE erősen támad és Kaiser révén megszerzi első gólját. A bíró közben két DTE játékost kiállított, de a DTE kilenc emberrel is frontban van és Vincze révén egyenlített is.

DVSC—NYKISE 1:1

A DVSC végig egyenrangú ellenfelet mutat a bajnokcsapatnak.

NYTVE—NYÖTSE 4:1

NYTVE biztosan győzött.

NSE—DMTE 2:1

Első féldőben nagykállói fölény, ekkor estek a gólok, a második féldőben munkásfölény.

BOGEN ALEZREDES A BÉKÉSSY VÍVÓ CLUBBAN

A Tiszti Vívó Clubot nagy veszteség érte Bogen Albert alezredes áthelyezésével. Bogen alezredes a Tiszti Vívó Club volt kiváló csapatkapitánya és háznagya Debrecenbe helyeztetett át és Békéssy Béla Vívó Clubba lépett be. Nagy szervező és vívótudását ezután új clubja számára értékesíti. Teendőit a Tiszti Vívó Clubban Grehner Antal százados vette át.

MÁV 1 perc 13.8 mp. 3. Móna NYTVE 1 perc 13.8 mp.

300 m. síkfutás: 1. Kurunczy Török 36.8 mp. 2. Schiffner Postás 37.2 mp. 3. Dénes MAFC 37.4 mp.

Hármasugrás: 1. Létray NYTVE 13.38 m. Kerületi rekord. 2. Takács Postás 12.50 m. 3. Gallé DEAC 12.15 méter.

Diszkoszvetés: 1. Regös MAFC 42.63 m. 2. Parcer MAFC 36 m. 3. Gallé DEAC 35 m.

Helyből magasugrás: 1. Parcer MAFC 136 cm. 2. Kulcsár DEAC 136 cm. Kerületi rekord! 3. Jánosi DEAC 130 cm.

Helyből távolugrás: 1. Páter DEAC 287 cm. 2. Parcer MAFC 283 cm. 3. Székér DGASE 278 cm.

Diszkoszvetés hölgyverseny: 1. Borús Böske DEAC 26.80 m. Kerületi rekord! 2. Majzik Éva DEAC 19 méter.

110 m. gátfutás: 1. Dénes MAFC 16.8 mp. 2. Jánossy Postás 17.5 mp. 3. Parcer MAFC 17.6 mp.

400 m. gátfutás: 1. Dénes MAFC 34.5 mp. 2. Friedrich MAFC.

Hj. gerelyvetés: 1. Rácz Jenő DEAC 50 m. 16 cm. Kerületi rekord!

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek.
Hosszú havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Debrecen, Piac-u. 79

Saját készítésű mosószarvasbőr és antilop-
KESZTYŰK
minden szín- és kivitelben
SCHÖN SÁNDORNÁL
DEBRECEN, PIAC UCCA 14.

Mielőtt szőrmezükségét beszerezné,
vételtkötelezettség nélkül keresse fel

Zengewald szücs és szőrmezületét

Simonffy ucca 2.

Javitásokat és méret után bundákat szakszerűen,
legolcsóbb árban készít.

Kerékgyártó

Gyapjufonalok, gobelin képek, A kicsiny rezselvel dolgozó cég kis-
smyrna, perzsa, kelin anyagok. haszonnal árul, ezért a legolcsóbb

Kézimunka ipar! Szent Anna ucca 6.

Ha Debrecenbe jön,
fényképeztesse le magát

LIENER BÉLA

városunk közismert fényképé-
pészeti műtermében, Csapó u. 1.
alatt, a Bika szállóval szemben.

Nyitva reggel 8-tól este 6-ig, vasár-
és ünnepnapokon is!

TISZÁNTULI HIRLAP

LAPKIADÓVALLALAT

RT

NAPILAPOK
KÉPES-
FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
IPARI ÉS
KERESKEDELMI
NYOMTATVANYOK.
ELJEGYZÉSI
ÉS ESKÜVŐI
KÁRTYÁK
MEGHÍVÓK
ÉS MŰSOROK

1 Rombadől az a számítás, hogy
reklám nélkül boldogulhat. —
Igenis szüksége van hirdetésre
olyan lapokban, amelyek Önnek
vevőket koznak. Ezek közé tarto-
zik a „Debreczen” és a „Tiszántúli
Hírlap.

2 Kénytelen meghajolni min-
denki a „Debreczen” sikert-
hozó hirdetései rovata előtt. Aki
csak egyszer is hirdetett, azt a
nem mindennapi siker készíti
arra, hogy állandóan hirdessen.

3 Ha Tiszántúl iparos és keres-
kedői között eredményes pro-
pagandát akar kifejteni, erre csak
egy mód van: hirdessen a Tiszán-
túli Hírlap nyomdával kiadá-
sában megjelenő napilapokban és
az egész Tiszántúl vármegyében
eredményt ér el.

4 Megszűnt már az a téves fel-
fogás, hogy üzletet lehet rek-
lám nélkül is vezetni. Ha hirdetés
nélkül a kereskedő nem boldogul-
hat, hirdetés céljaira legalkalma-
sabb a naponta 16 oldalban megje-
lenő „Debreczen”.

5 Terentius: „Ahány ember,
annyi nézet!” De minden ke-
reskedőnek és iparosnak: nézete
meggyezik abban, hogy egyike a
legjobb hirdetőorganumoknak a
„Debreczen” és a „Tiszántúli Hír-
lap”.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELI HELYE:

DEBRECEN, JOZSEF KIR. HERCEG-U. 1.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Fiúk!

Ki ismerkedne meg
szépnek mondott úri-
lánnyal, szórakozás cél-
jából? Leveleket „17
éves” jellegre a kiadó-
ba kérek. 658

Allást kereső nők

Jobb asszony,
gazdaasszonyi állást ke-
res, tanyán, cselédség
részére, ugyanott fiatal
jobb asszony takarítást
keres, Kar ucca 44. sz.
alatt. 655

Délutáni

házimunkát keresek —
csékely díjazásért. Cím
Király ucca 4. föld-
szint. 648

Házvezetőnők

ajánlkozik intelligens
úrino, magános úri-
emberhez, nem fizeté-
sért, hanem állandó ott
hont óhajt. Cím a ki-
adóban. 662

Gyakorlott

gyors- és gépiróleány,
kezdő fizetésért állást
keres. Cím a kiadóban.

Allást kereső férfiak

Kertész,

szakmájában teljes gya-
korlattal bír, nő, —
gyermektelen, novem-
ber, esetleg január 1-re
uradalmi állást keres.
Cím: Gál András, Bék
házapuzsra, u. p. Nyir-
óbrány. 444

Egy nyugalmazott
tisztviselő állást keres,
portásnak, irodai, vagy
szolgai állást és na-
gyobb házmesteri ál-
lást is elfogad. Cím a
kiadóban. 635

Nyolc—tízezer

pengős ingatlan-óvadék-
kal rendelkező nyug-
díjas vagyok, 200—300
pengővel honorálom, ki
engem raktárnoki, ház-
felügyelői, pénzbesze-
dői, vagy más állandó
álláshoz juttat. Cím a
kiadóban. 645

Vizsgázott

gépész gézekéhez, trak-
torhoz vagy cselőgép-
hez konvencióra ajánl-
kozik uradalomba. Cím
Kozma György Főve-
nyeshát, bér gazdaság,
Szentmargita pusztá. 636

Betöltendő állás nők részére

Manikűrös

kisasszonyt felveszek,
azonnal, Csapó ucca 98
szám. 682

Suche deutsches

Mädchen, zu einem
vierjährigen Knaben, die
auch beim Aufräumen
mithilft. Millekerné, ta-
nári lak. Nagyvadó. 622

Főzni tudó

mindenes felvétetik —
november hó elsejére.
Péterfia ucca 46. szám
első emelet. 622

Takarító

felvétetik koszt nélkül,
Kossuth ucca 22. szám,
első emelet, varroda. 673

Megbízható

13 éven felüli, szegé-
nyebb sorsu árvaleányt
bentakással, ruházattal,
vagy szerényebb fizet-
és mellett, egypár idő-
sebb család felvesz, —
Eötvös ucca 86. 634

Perfekt

szobalány felvétetik —
Verbőczy ucca 2. szám
első emelet 3 ajtó 129-f

Kifutóleány

felvétetik, Kőváry,
szücsmester, József kir
herceg ucca 3. 674

Mindenes

leányt felveszek, Cson-
ka ucca 12. szám. 661

Óvadékképes

kenyér elárúsító, üzlet-
be felvétetik, Nyíl ucca
77. szám. 630

Diótörő lányok

felvétetnek, Csapó ucca
35. szám, Goldberger. 659

Bejáróné

felvétetik, Bethlen utca
23. szám, keresztépület
539

Gyakorlott

gépípmzőnőt keresünk
állandó alkalmazásra.
Írásbeli ajánlatok ed-
digi működés, fizetési
igények megjelölésével
személyesen nyújtan-
dók be. Singer varró-
gép, Piac u. 79. 192

Betöltendő állás férfiak részére

Egy jó munkás
eszmadiasegéd felvéte-
tik, Homok ucca 38 sz.
alatt. 642

Házmesternek

tisztességes pár felvéte-
tik, azonnal, Vigkedvű
Mihály ucca 61. 647

Egy jó munkás

cipészsegéd, vegyes
munkára felvétetik, —
Szent Anna ucca 49.
szám. 677

Kocsist

két lóhoz fölveszek,
bentkosztra, Zöldfa u.
14.-a szám. 675

Negyvenhatéves

ötvenszázalékos hadi-
rokkant, ajánlkozom
felügyelői, irodai, el-
járói, éjjeli őri, szerelői
fiúit, bármilyen hasonló ál-
lásra, „tisztességes” je-
llegére a kiadó, szíves
megkeresést kérek. 656

Debrecenből

27 km-nyire fekvő gaz-
daságba 1930. január
hó 1-étől kezdődőleg
csakis egy egész évre
szerződés megbízható,
nőtlen tehenészt kere-
sek. Az állomány jelen-
leg 12 darab tehen és
szaporulata. Jelentkez-
ni lehet Derzi Kál-
mánnál, Teleki u. 63.
szám alatt reggel 7-től
fél 8 óráig. 126f.

Egy hétszamos

fiatal cipészsegéd fel-
vétetik, Csapó ucca 7.
Kovács. 681

Fiatalsegédet

és kifutó fiút, azonnal
felveszek, Kiss Testvé-
rek, Kereskedelmi ka-
mara épület. 657

Cipészsegéd

kimondott jó, vegyes
munkás, állandó mun-
kára felvétetik, Késes
ucca 72. szám, Makay.
66

Kommenciós

majortost felveszek. —
Arany János u. 53.
568

Gazdasági eszközök

Búzaletőmag

1928. és 1929. évi ter-
mésű kapható a városi
szikgáti gazdaságban.
Telefon 2-97.

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpár

175 cm. angol AED
felülvezényelt, OHV. 4
ütemű, 300 cm. angol
AED., felülvezényelt
200 cm. német Zundap
1929-es típus, 500 cm.
német, Diamant, oldal-
kocsis. Kedvező fizetési
feltételek mellett meg-
tekinthető raktáram-
ban, Csapó ucca 68. sz.
Bodnár. 14-a

Autó eladás

csukott, batüléses, ki-
fogástalan karban levő
„Delage” személyautó,
olesón eladó. Értekezni
Angol Magyar Szzált-
mányozási Részvénytár
saszánál. 6-a

Hangszerek

Eladó

egy hosszú, Bösendor-
fer-féle, kifogástalan ál-
lapotban levő hangver-
seny zongora. Cím a ki-
adóban. 23-a

Okítás

Szabást-, varrást

könnyen és biztosan el-
sajátíthatnak úrilányok
és asszonyok Laszk
Józsefné Goldstein Pi-
roska varrósálonjában,
Szent Anna ucca 32. sz.
10-a

Miss Edwards

született ankol diplo-
más polgári iskolai ta-
nárno, (cardiffi egye-
temről) angolt tanít
József kir. herceg u.
12. szám. 1574

Angol

tanítványokat elfoga-
dok. Cím a kiadóban.
20-a

Bátorok

Kárpitos

munkák, újak, javítá-
sok, legolcsóbban ké-
szülnek, Varga, Piac u
44 sz. udvarban. 43.

Hálószobabutor.

jó karban levő eladó.
Megtekinthető minden
nap délután 3—4 óra
közti, Vénkert, Sinay
Miklós u. 5c alatt. 458

BAJOMI JÓZSEFNÉ
tűzifa és széntelepe a pályaudvaron.
Telefon: 8-93. A debreceni üzletvezetőség szerződéses bérfavágója szabályszerű vasuti utalványra előírt egy-egár alapján házhoz szállít

HASÁBOS ÉS FELAPRITOTT TŰZIFÁT
lováhbá hazai és porosz szénét. Magánosok részére a legolcsóbb beszerzési árral. 66a.

Eladó egy ebédlőkredenc. — Csapó u. 51. 405

Ajánlat

„Anny” árai
garantált nyulszőrkalap 10 pengőtől. Fülkalkapok minden színben 5 pengőtől. — Alakítás 3 pengő! Csapó ucca 47. Tanulóleánye felvesz. 5a

TŰKÖRGYARTAS.
űvegesizolás, épület- és portálűvegezés. Sipkovits Béla Nagyvárud (volt Szív u.) 15. Telefon 3-56. 34f.

Lakatos munkák épület, díszmű, takaréktűzhelyek, rácsok, stb. autogén hegesztés, elsőrendű kivitelben készülnék. Jutányos árkért Ferenc József út 38. szám. (Posta mellett), ifj. Lókodyné. Ugyanott tanulók felvételnék. 32-f

P. 3.80 száraz búkkfa ft. o. mázsánként, kugliba, hazaszállítva é négy pengő felaprítva szalon porosz és bel földi kőszenek, hőnyakosz, legolcsóbban kapható, Guttmanál Ispotály ucca 19. szám. Telefon 14-34. 10-a

Cservágott fa,
búkkfa, porosz kőszén, hazai szén, legolcsóbban megrendelhető Anyok Károly fakereskedőnél, Varga ucca 11. szám. Telefon 15-18. 1547

Somossy László
Csapó ucca 4. szám, emeleten. Legolcsóbb beszerzési forrás menyasszonyi kelengye, női és férfi fehérneműek, vászon, schiffon zsebkendő, harisnya, paplanok. 1782

Csibárijai
olcsóbban szeresheti be a Földvári-féle csillárgyárban, mint hársól. Széchenyi ucca 55. sz.

Poroszszén
mázsánként 6.80 hazaszállítva. Rosenfeld Kálmán, Salétrom ucca 12. szám. Telefon 674. 1 a

Intelligens
arok részére jó házikoszl jutányosan kapható Varga ucca 28. sz. 320

Diótörést
azonnal vállalok. Cím a kiadóban. 620

Soffőr
vizgára, szakszerűen, műhely gyakorlattal, csak iss gépműhely. — 19 év óta fennálló soffőriskolája készít elő. Ha hivatásos soffőr akar lenni csakis műhelygyakorlattal tanuljon. Erzsébet u. 20. szám. 1576

PADLÓLAKKOK
legszebb színekben, magasztényű, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható: Stern festéküzletben. Piac u. 10. Bikával szemben. — Ugyanott patkány- és egéirtó, garantált minőségben olcsón kapható.

Téli fajtalma
Kapható Szemere tanítólé urnál. Hadrázi úti sorompónál. (x)

Poloskairtást
evángézzal vagy szabadalmazott szerrel felelősséggel vállalom. Poloskaszor kapható. Telefonhívó 841. Kossuth-ucca 47. Nánássy. 440

Ablakok
minden nagyságban készíten kaphatók Blattner Kálmán ablakgyártási telephely. Nagyvárud v. (Szív ucca) 14. sz. 343

Szemüvegeket
szakszerű kivitelben — orvosreceptre, vagy anélkül, olcsón készít s javít Nagy Kálmán szaktársaság. Bádogos ucca 4. szám. (Körhárúház mellett). 620

Kereslet

Főuccai lakás
egyesületi helyiség céljaira sürgősen keresek. Ajánlatokat mielőbb kér Laky, Honvéd u. 9-J. szám. (Sz.)

Tóth Gyula
ny. Máv. vasuti arcképes igazolványát, ői darab szabadjeggyel, börtárcát két pengővel elvesztett. Megtalálóját jutalomban részesül Mester ucca 20. sz. 672

Szobatársnőt
vagy iskolás leánykát felvesz német úrnő. — Mester ucca 13. 680

Csendestársat
keresek 1000 pengővel forgalmas helyen üzletnyitáshoz. Cím a kiadóban. 650

Társat
keresek fodrászüzletbe, férfit, esetleg nő is lehet. Berek ucca 5. 632

Megvételre
keresek fehér leányzóba szekrényeket — lehet hármas szekrény is — feltétlenül tiszta és szép szekrényekre referáltak. Ajánlatok az ár megjelölésével — „Leányszoba” jelige alatt a Tiszántúli Hirlap kiadóhivatalába küldendők. 628

Vastartályt
10-20 hektolitereseket veszek Reichmann, Széchenyi ucca 22. Telefon 305. 624

Lakás kereslet

Keresek
egy háromszobás lakást, esetleg fürdőszoba nélkül, november elsejéig beköltözésre. — Címeiket Timár ucca 23 szám alá kérek. 124-f

Keresek
két szoba, s mellék-helyiséges lakást, nov. hó elsejéig beköltözésre. Ajánlatokat Timár u. 23. sz. alá kérek. 125-f

Kiadó lakás

Hatszobás
modern lakás családi házban kizárólagos udvarhasználattal bérbeadó dr Kováts Jenő ügyvédnél, Batthyány u. 14. alatt. 8a

Két szoba,
konyha, november 1-re kiadó, két sodrony eladó, Rákóczi ucca 67. szám. 649

Kiadó
két szoba, előszoba, — konyha, speiz, azonnalra, Rákóczi ucca 18. szám. 639

Kétszobás
újfestésű lakás. tartozékaival kiadó, azonnal elfoglalható. — Bethlen ucca 27. 631

Kiadó
két szoba, konyha, kamara, november hó elsejére, Bethlen ucca 46. szám. 678

Garson lakás
két szoba, novemberre kiadó, Bethlen ucca 46. szám alatt kiadó. 677

Szoba,
konyha, azonnal kiadó. Vendég ucca 82. 678

Kiadó
két szoba, konyha, — Kőlesey ucca 16. 670

Egy szoba,
konyha, speiz, elsejére kiadó, rokkant-telep — Mikepérsi úton. Értekezni lehet István út 28. szám alatt. 665

Kiadó
csöndes udvarban új 4 szoba, konyha, spájz novemberre. Jókai 46. 522

Szép szoba
Kossuth uccán, színház felől, erkélyes, telefonhasználatú irodának vagy magánosnak kiadó. Cím Sas ucca 4. A ház mesternél. 451

Kiadó
Károly Ferenc József út 68. szám alatti kertes családi ház november 1-re, kivehető mint két egyszobás konyhás vagy mint két szoba, előszoba, konyhás kertes lakás. Értekezni lehet Fodor, Maróthy u. 3. sz. 653

Kiadó
szép uccai szoba konyha, speiz. István út 20. szám. 660

Ötszobás
lakás nov. 1-re kiadó. Megtekinthető délután 3-5-ig Burgondia 15. 654

Kétszobás lakás
bútorral együtt, elköltözés miatt átadó, Hatvan ucca 36. hátul az udvarban. 312

Kiadó
Csillag u. 70. 2 szoba, konyha, spájz és fürdőszoba helyiség 1 pince. Értekezni. Nagy Kata hölgyfodrász, Kossuth-ucca 11. 484

Kiadó
uccai háromszobás lakás, előszoba, konyha, kamara, pince, december 1-ére. Teleki u. 68. 381

Erdősor 7a.,
a villamosmegálló közepében 4 szobás villalaks, 520 öles parkkal, parkettes szobákkal, fürdőszobával, gázfűzővel, házmeisteri lakással kiadó. Értekezni 1-25. sz. telefonon. v. Hungária palota. földszint 1. ügyvédi irodában. 316

Két egymásbanyiló
világos szoba kiadó, — irodának igen alkalmas Fehérvári, Dégenfeld-tér 4. szám. 127f

Kiadó
Csigekert ucca 41. alatt egy udvari szoba tizenötől. 610

Uccai
szoba novembertől bútor nélkül kiadó. Kossuth u. 16. 311

Két szoba,
konyha kiadó, Kossuth ucca 45. szám, november hó elsejére. Értekezni lehet Kossuth ucca 15. 2-a

Kiadó
október hó 1-ére a Kaszai ut 35. szám alatt — nagy kerttel egy nagy szoba, konyha, kamara villany bevezetve, jó szagtartás megengedve 90f

Butorozott szoba

Különbejárato
udvari butorozott szoba 1-2 személynek kiadó. Miklós u. 26. 258

Butorozott
szoba, kétszemélyes, — azonnal kiadó. Csapó ucca 52. szám, kereszt-épület. 643

Csinosan
butorozott uccai szoba kiadó. Rakovszki ucca 27. szám. 663

Kvartélyosokat
felveszek, Honvéd u. 55. szám. 644

Kiadó
központon uccai, tiszta butorozott szoba, keresztlyén úriembernek. Simonffy ucca 11. 641

Egy
kis butorozott szoba, olcsón kiadó, 15-ére. Lorántffy ucca 19. 640

Eladó
vasesztérga, szoporos 70. cs. 60 pengő. Pacesirta ucca 32. 629

Használt
boros és káposztás horodok, eladók. Megtekinthető Baros ucca 8. 627

Két
szép butorozott uccai szoba garzonlakásnak, irodának, rendelőnek kiadó. Piac u. 19., II. em., a folyosó végén. 335

Piac u. 59.
alatt két csinosan berendezett szoba rendelőknek, vagy magános úrnak kiadó. 203

Különbejárato
butorozott szoba villanyvilágítással azonnal kiadó. Domokos Lajos u. 6. Vénkert. 115f.

Egy
uccai butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Zöldfa u. 9. 310

Széchenyi ucca 23.
szám alatt csinosan bútorozott uccai szoba, október hó tizenötökre kiadó. 600

Balkonos
elegáns butorozott szoba korrektnak vagy hölgynek nov. 1-re kiadó. Püspöki palota II. kapu III. e. 12. 127f

Üzlet, műhely, raktár

Üzlet fűszernek
vagy kenyérnek kiválóan alkalmas és egy szoba, kiadó. Homok u. 105. szám. 626

Kiadó
telep, faraktárnak, — építkezési anyagraktárnak, garage-nak és bár mi más célra, azonnal, a város legforgalmasabb helyén. Reichmann, — Széchenyi ucca 22. Telefon 305. szám. 623

Eladó ingcság

Egy
tizenhatos falhoz való üvegezett ajtó kerettel és egy tizedes mázsa, száz kilóig mér. ócska kályhák eladók. — Gyöngyvirág ucca 21. szám. 664

Két roletta
hármast ablakra való és 37-es női cipő eladó, — Magoss György-tér 1. szám. 639

Öntött kályhák
keveset használtak, közepnagyságu fülkés és egy boti kályha eladó, Vigkedvői Mihály ucca 34. szám. 652

Eladó
két üveg stélázi és egy üveg puld, nagyon olcsón. Cím a színházi átjáró, kalapüzletben. 412

Elköltözés
miatt háztartási tárgyakat sürgősen eladok Teleki u. 6. 625

Eladó állatok

Fajtalombok
kerékpár eladók. Harsányi Gusztáv u. 10. Homokkert. 411

Cserépkályha,
használt eladó. Baross-ucca 11. sz. 437

Eladó ház

Átnyvezés
miatt sürgősen olcsóért eladó, vagy kiadó, háromszobás családiház, szőlő, gyümölcsös. Kéves pénzzel átvehető, Andrassy út 39. (Sestakert). 666

Eladó
Károly Ferenc József út 23. szám alatt, em. két darab négyszobás fürdőszobás, parkettes lakást tartalmazó villa. Ár: 56.000 pengő. Értekezni lehet Dienes József OFB. ingatlanforgalmi irodájában, Fűvészert ucca 16. sz. alatt. 24-a

Maróthy György
uccán, gazdálkodóknak igen alkalmas ház, minden elfogadható árban eladó. Értekezni Miklós ucca 5. 668

Családi ház
villaszerű két lakással, kerttel, központhoz közel, olcsón eladó. Görbe u. 11. 489

Eladó
Tégláskert, Szepesi u. 75. számú, 910 négyszögletes, parcellázásra is kiválóan alkalmas belsőség. Felvilágosítás nyújt dr. Borbély ügyvéd, Sas ucca 3. I. em. 3-a

Eladó
a kisállomás mellett, — Szondi ucca 7. számú ház, gazdálkodóknak is alkalmas. Ár hatezer pengő. 1994

Baross u. 30.
ház több lakással, istállóval eladó. Értekezni Farkas ügyvédnél, Hungária palota, Telefon 125. szám. 594

Eladó föld

Házhelyek
villamos mellett 180-200 ölesek, hosszú rést letre eladók, negyven pengővel megvehető. — Új tanyán tuzartuaj róthv ucca 22. sz. (r.

Hárs hold
szántóföld jutányos áron eladó, Kossuth u. 16. szám. 310

Hajdúszovát
42 holdas földbirtok új tanyával olcsón eladó. Értekezni lehet Miklós ucca 7. 667

Sestakert,
Andrassy út 39. szőlő családi házzal, mellék-épületekkel, vidékre költözés miatt sürgősen eladó. 633

Házhelyek
kedvező fizetéssel eladók Monostorpályi út 46. Kovácsnál. 637

Birtok bérlet

Az Újvidőn
4 (négy) hold fekete föld kiadó. Értekezni Gólya ucca 8. (nyolc) szám alatt. 128-f